ШИНАРГІА
14
январь, 1969 шу
№ 5 (4643).
Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 ШЕРА [illegible] АРАДУВЛА

ЛЕНИНГРАД. Паччахьалкхен «Ильича заво» сихай 175 эзар киловатт ию болаш йолча гидрогенераторашта. Уж хьаера проект оттаьй Ерртсорски электромеханически Іилма-тохкама института Ленинградски филиале, хІаьта дьаьй «Электросила» яхача объединене.

Сурта тІа: «Электросила» яхача объединене гидрокорпусе 175 эзар киловатт ию болаш йолча гидрогенератора статор тІалуcташ латт генератора.

М. Баранов сурт.
ТАСС фотохроника.

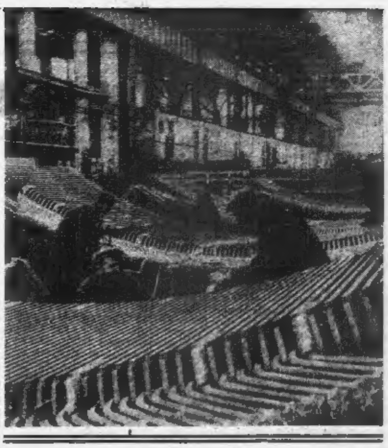

ПЯТИЛЕТКА ДИЪЛАГІА ШУ

Доккхий къахьегама толамаш а доахаш чаккхъяьккхар советски нахана дІадаха 1968 шу. Цхьаьнха а шерра гІа баьккхаб мехко коммунизмага бедача новкъа. Хьинар айденна къахьийгад соацха болхлоша, колхозий ахархоша, интеллигенцие. ІІаьш керда предприятеш болх бе йолалийтай цар, дика хьувкьадаьд ялат, шекара свекла, кхийола культураш, тІехкхоачашъяьй паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара план. Шерра баьржаб экономика а культура а дІахо дегІайоаларе тІехьара къовсам.

Доккхий хІамаш карагІдийннад советски наьха нахара хьал тоаделча а. Ял тІехьа тоалуш йоагІа къахьегамхой торо, лакхлу цар доходаш, хьалдаьл дукха наха чубаха цІенош, школаш, культурно - бытови учреждениеш, больницаш. Цу хьокхамаша чІоаггІа дегаш гІоадаьха ба советски нах, царех хоккхал деш ба миллионаш бола кхыча мехкашкара вай догтагІий а.

Пятилетка кхоалагІча шера хьабена нии дІахо хьоргба советски наха кердача шера а. ДийттагІа ди да 1969 шера календарах вай лаха а къахьега а. ХІанзе эзараш тонаш мехкдьтта деннад промыслаша, автозаводий конвейераш тІара Іольнинай бІашт автомобилаш, къахьегама эстафета хІа а ийна юбилейни вахте эттад пятилетка диълагІа шу.

Кердача шера шеай де дезар фуд хоаш, хьалхашка латта деккараш доваш ба советски нах. ДІадаха шу чакхдоаллаш паччахьалкхен эггара лакхагІа йолча органа — СССР Лакхехьарча Совето белгалйир, кердача пятилетка диълагІча шера халкъа боллам дегІабоалабара перспективаш. Цо тІайийнача плана тІа къаьгга хьахьеккад промышленности юрта боахами дІахо дегІабоалабара, мехка оборони жоа чІоагІбара, наьха вахара хьал тоалара де дезараш.

Коммунистически партен Советски правительствам белгалъяь ю ІалаьмаҰа йоккха программа кхоачашъеш ба хІана советски нах. Мехка масса а мийнгера хоамаш ух кердача шера хьалхарча деной ритм лерттІа хилараш, мехка экономически вахара пха нийса беттагуш хиларах. Пхьа шера план хахал хьалха кхоачашъяра. В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъадахара йолоенна деррнгача халкъа социалистически ях дейгара денга шерагІа [illegible] латт. Веррнгача наха хьаллаьцад хІана Ленина ялхача тайпара дала а лаза, къа я хьега хаш дола царте тІахьхамаш.

Шакаха ца хиннача тайпара хьинар айдена къахьегаш ба кердача шера вай республика къахьегамхой. Заводашка, фабрикашка, мастерскешка, фермашка —массанахьа а нхехкаш латт болх. ЧІоаггІа хьинар айденна къахьег укх деношка Старопромысловски района къахьегамхоша В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна керда социалистически декхараш тІа а ийца продукци арахецарен цуина реализаци яреи 1969 шера план 27 декабрен, 1970 шера план цу шера 26 декабрен кхоачашъе лаьрхІад цар. Цу района мехкдьттахоша дош деннад 1969 шера 15 эзар тонн мохкдьттен 6 млн куб. метр гази лаккха.

Старопромысловский тІахьехам хьал а лоацаш доккхий социалистически декхараш тІайийцад Грозненча Заводской района къахьегамхоша а. Цар лаьрхІад пхе шера план, хахал 36 ди хьалха, 26 ноябре 1970 шера кхоачашъе. Нийтта социалистически декхараш тІаьнаш а республика вож районаш.

Карара шу къаьстта лоархІаме а, В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъадахара деррнгача хьакъе лоаттабеча къовсаме хоадам беш дола а шу да. Предприятей, колхозий, совхозий коллективаша, шай балха участке хІара къахьегамхоча шера йола производствени программа кхоачашъярах тийша хургба еррнгача пятилетка толам, ленински юбилея сийна тІаийца декхараш кхоачашдар.

Дукха да республика къахьегамхой укх шера де дезараш. Кердача рубежашка кхача дезаш да промышленноста деррига доакъош. Лакхарча теапашца дегІаде деш да республика мехкдьтта доакхнига, мехкдьтта чакхдоакхилга, химически производство, машинашъялга, яйга промышленность, индустре кхьюола доакъош, эггара хьалха бахача наха оца хІамаш хьаю предприятеш а йолаш.

Юрта боахам дегІабоалабара лаьхье 1969 шера республикана хьалхашка латта керттера декхар да нахула дукхагІа ялат чулахьилга. Кхаш деладершна эггара хьалха де дезар да хІара гектара хьувкхьаи лакхбар. Укх шера 510 эзар тонн лаат чудари ю паччахьалкхенга доххара хьакъера социалистически декхараш кхоачашдари. Дийна лакхъе эза хьайбай продуктивность.

Пятилетка диълагІча шера капиталовложенией йоккха программа кхоачашъе езаш ба Нохч-ГІалгІайчен гІишлошъераш а ЧІоагІа термаш тІабохийтаргба. Советска йолаьчех укх шера йистехка езаче объекташта. Дукха наха чубаха цІенош, школаш, культурно-бытови учреждениеш хьалъергьа городашкеи юрташкеи, дукха балхаш дергда наха баха моттигаш хица, газаца, электрически серхаяца Іалашъяра.

Цу тайпара хувцалте йоацаш дика я вай перспективаш. Цхьабаьъда, пятилетка диълагІча шера де лерхІаш дола гІулакхаш кхачашъара тІагІертта болх бе безаргба вай. Цухуха боккхача лоархІаме да хІара производственни коллективо, хІара участка, къахьегамхочо хІанзе а дена декла ший эдалнеш кхоачашъяр. Къаьстта чІоагІа оарцагІйола еза цу гІулакха тІехьаюсача предприятей коллективаш, хІана аьлча кердача шера цхьаккха а предприяти хила йиш ли ший план кхоачаш ца еш. Цу гІулакха мел эшар долаш да вай. Укх шера дикогІа хила езаш я материальне - технически Іалашо. Соахкарчул дукхагІа хургья республике оборудовани, машинаш, удобренеш. Боккхача лоархІаме да промышлени предприятеш кердача хьалашка болх бе йоахилга укх шера чакхдоалаш хилаон юрта боахаме КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеш кхоачашъяра къахьегамхой чІоаггІа оарцагІбалари. ХІана деррига а вайх воаех, вай болх вІашттехьбаккхарахи тІагІертта къахьегараки вай дисциплинах тийша да.

Дика дІадоладеннад пятилетка диълагІа шу. Цун задапеш кхоачашъяра шоай хьинар кходергдоаш ба советски нах.

ЛЕНИНСКИ къахьегама вахта

100 шу

1970 шера 7 ноябре КХОАЧАШЪЕРГЬЯ ПХЕ ШЕРА ПЛАН

В. И. ЛЕНИН ВАЬ 100 ШУ ДИЗАРА СИЙНА ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНА КЪАХЬЕГАМХОША ТІАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXIII-ча съезда решенеш, цул тІехьа хиннача КПСС ЦК, Советски правительства оцаменах дег гІоздаьккхача Октябрьски района къахьегамхоша толамца дІаьху ленински къахьегама вахта. 1968 шера деррига продукци арахецарен промышленни продукцен реализаци яреи план хахал хьалха, 21 декабре, кхоачашйир, хІаьта пятилетка хьалхарча кхаь шера план 22 ноябре кхоачашйир. Кхаь шера планал совгІа арахийца продукци 3 миллионн совгІа сома мехьха я. Халкъе боахама мухь дІа-хьа бахьара кхаь шера план Грозненски узле [illegible] 31 октябре кхоачашйир.

Къахьегама оазаре лакхъяра, арахецача продукцега дІайоди вах лехбара тІаийца хинна социалистически декхараш паччахьалкхен плана тІехкхоачашъяьй. ЛаьрхІача боархьа кхьачай предприятей рентабельность, паччахьалкхенна пайда боага.

Шоай [illegible] В. И. Ленин ваь бІаь шу дузача денна сийленца накъабахара района къахьегамхоша тІаийцад укх тайпара социалистически декхараш:

продукци арахецаран промышленни продукцен реализаци яреи пхи шера план хахал хьалха, 1970 шера 7-ча ноябре кхоачашъе, [illegible] планал совгІа бІаь миллион сома [illegible] промышленни продукци дІала; 1968 шера продукци арахецарен [illegible] реализаци яреи план 23 декабре кхоачашъе.

Пятилетка шерашка 1970 шера 22 апрелега кхачалца планал совгІа даккха лерхІа мехкдьтта 23 эзар тонни газ 8 миллион кубометр [illegible] я.

Геолого-технически балхаш дукхагІа а дина, [illegible] кІоарга бурув тохар эрга а [illegible], бурув тохара технологически процессашта диспетчеризаци ер производствана [illegible] дезаш да малхбузехьарча Гудермесо. Октябрьски [illegible] тІеоншаш мехкдьтта доаделлац хара дола дешаш. Промыслаш тоалла балхаш чакхдахара, газопроводаш яккара, трапни установкаш газ чакхйоака объекташи болх бе йолалийтара четах мехкдьттана хьабеагІача газах пайда эцарга 75 процента дІакхачаде дезе;

болх беча производствени мощностанта реконструкци ярах, царех кхачанна моттигарчи промышленноста предприятешна дикагІа пайда эцарах дукхагІа арахеца еза продукци, шийъе еза ассортимент, наха чІоагІа эшача товарий дехал лакхъе еза. Пятилетка укх [illegible] дукхагІа хиннйта дезе арахеца басарош 70 процент, бытовой химе товараш — 80 процент, стеклотара — 80 процент, [illegible] изделеш — 10 тонн;

планагІа лаьрхІачул совгІа дехар, электроэнерги, Іи, метали, кхыйола материальни ресурсаш кхояраки, рационализаторски предложенеш изобретенеш производствана [illegible] укх шера кхоаргда 2 миллион гаргга сом;

хаштъе боахама мухь дІа-хьа кхакьара пхи шера план 1970 шера 7-ча ноябре кхоачашъергья. Поездаш [illegible] болх [illegible] тІа вІаштІехьбанкха, пассажираш [illegible] гІулакх дара культура лакхъе эзархІад. Мукьаш [illegible] делча балхацта 91 процентага кхоачаш механизаци ергья, цу дакъе 1969 шера — 90 процентага кхачаш;

[illegible] капитальни ремонт [illegible] тІехьагІа цу тІа [illegible] поездий сулан сахьата 80 километр хургйоаца гІулакх дергда. [illegible] тІа хулийтаргда навкьаш, энергетика устройствах, автоматика, сигнализаци бувзаеш участокаш;

Грознерча станце стрелкашки сигналашки электрически централизаци ер чакхдоаккхаргья, диспетчерски централизаци оргъя [illegible] паркашка. Грозненски узле предприятей массайолча лоархІамерча участкий балха [illegible] производства управленеш сетевой графикашки;

укх тІехьарча шин шера гІишлош-монтажни балхий план 25 декабре кхоачаш а еш, планагІа лоархІа йола [illegible], наха чубоза цІенош, больницаш, берий учреждениеш 20 декабре дІаялла еза.

Іилма-тохкама проектно-конструкторски балхий тематически план хахал хьалха, 1970 шера 7-ча ноябре, кхоачашъе социалистически декхарош тІаийцад Іилман балхлошн специалисташи, мехкдьтта цар лерхІад тематика лоархІаш, цул Іилман бахархи, экономически эффективность лакхъе.

[illegible] гІулакх дара культура лакхъе, [illegible] прогрессивни балха формаш [illegible], [illegible] гІулакх дара [illegible] пхи шера план 1970 шера 25 декабре кхоачашъе социалистически декхарош тІаийцад торгови предприятеши коммунальни бытови гІулакхаш дара организацеи болхлоша, [illegible].

1970 шера 25 апреле къахьегама оазаре лакхъяра пхи шера план кхоачашъера В. И. Ленина цІерагІча московски завода коллективе дІакхойкхар [illegible] района къахьегамхоша. Цу гІулакхе [illegible] къахьегам [illegible] тІа вІаштІехьбеннара, гуча а йоахаш чурча резервах боза пайда эцара, арахецаче продукце [illegible] лакхъяра, планировани экономически стимулированни [illegible] боза пайда эцара.

Коммунистически къахьегама ударникий ловзараш [illegible] балха хахах дикагІа пайда эцара [illegible] хурга, дикагІа рационализаторски изобретательски болх [illegible] конкурсаш чакхйоахаргья, [illegible] технико-экономически конференцеш оргъя. Из деррига а тІадоладаль да къахьегама оазаре лакхьара. [illegible] моттабергба къахьегамен технологически дисциплина [illegible], болха тІа [illegible]. Деррига из тІабахийта къахьегаргда хІара предприятера производства культура лакхъйра, къахьегама хьалаш тоаяра.

Партийни организацеш кугаг а [illegible], Октябрьски района къахьегамхошта толамца кхоачашдергда тІаийца социалистически декхараш, [illegible] къахьегама толамашца накъабергба В. И. Ленин ваь бІаь шу дузача денна.

Старопромысловски района къахьегамхошт [illegible] дІакхойкхар [illegible]. Бердьга мыз тІабахийта къахьегаргда цу пхьа хьалхара моттиг [illegible].

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНА ПРЕДПРИЯТЕИ, ОРГАНИЗАЦЕИ КОЛЛЕКТИВАИ СОБРАНЕШКА ДИЙЦА А ДИЙЦА, МАССАНА РАЬЗА ВОЛАШ ТІАИЙЦАД СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

СИГАЛЪЯХИЙТАЙ ПЛАНЕТАШТА ЮКЪЕ ЛЕЛА КЕРДА АВТОМАТИЧЕСКИ СТАНЦИ— «ВЕНЕРА-6»

ТАСС ХОАМ

Венера яха планета боцьонца Іемаярал мунах лаьна дукха. Іилман информаци хьовцараи 1969 шера 10 январе московски хахах 8 сахьати 52 минути яьча Советски Союзе сигалъяхийтай планеташтта юкъе лела автоматически станци «Венера-6».

«Венера-6» яхача станце Іилман тохкамаш дергда 1969 шера 5 январе сигальяхийтача «Венера-5» яхача станцеца цхьаьна. Планета бийса хулча оагІорахьарча атмосфера чу тайжа лоаьъала езаш я «Венера-6» яха автоматически станци «Венера-5» яха станции а сайна. Планеташтта юкъе лелача шин станце цхьана нийкъ бара торе хулийтаргья планета тайп-тайпарча районашкара атмосфера параметраш малагІаш я ха.

«Венера-6» яха станци Венера яхача планетага кхоачаргье 1969 шера май бетта юкъе.

Планеташта юкъо лелача автоматически станце доаал ракета-носитела тІехьхара лагІа доадаш — 1130 килограмм, «Венера-6» яхача планеташта юкъе лелача автоматически станце тІа я Владимир Ильич Ленина барельефи СССР Паччахьалкхен герба сурти тІадола вымпелаш.

«Венера-6» яха автоматически станци хьоча лаькъа гелиоцентрически траекторе тІа лакхара схема «Венера-5» хьача станце хинна схема моrг я.

«Венера-6» яха планеташта юкъера станци хьоча лаькъагІа лаьрхІа хиннача траекторе тІа яьннай. Станцешара радиобувзам а Іилман информаци хьаьнар а 922,763 мегагерца частота тІа дерш да. Планетага хьоаІ бола ниьт мел нийса ба-хара станце хьоча лаькъа каррекци е лаьрхІад.

1969 шера 10 январе 14 сахьат даьлча «Венера-6» яха станци Лаьттавина 65,6 эзар километр гаьна Лаьттан тІехенна нийса юкъе тІа ер координаташ малхбоален гаьнала 98 градуси 47 минути къилбаседен шорала 17 градуси 41 минути а йолаш.

«Венера-5» яха станци цу хана цхьа миллион кхо бІаь еткъе цхьайтта эзар километр Лаьттана гаьна яьннар.

Телеметрически информаци даккхоех «Венера-5», «Венера-6» яхача станцеш тІара аппаратура йоаррамагІа болх бош я.

Планеташта юкъе лелача автоматически станцешта лоттам тел гаьна космически бувзам лоаттабеча центрера.

Іочуххача информаценa обработка ю координационно - вычислительни центро.

РСФСР РАЙОНИИ (ГОРОДСКОЙ) ХАЛКЪА СУДИИ ХАЛКЪА ЗАСЕДАТЕЛАШ ХАРЖАРАХ ДОЛА
РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

1969 шера феврале — марте РСФСР районии (городской) халкъа судий халкъа заседателий полномочеш чакхйоалаш хиларна дувзаденна, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

1969 шера феврале — марте РСФСР районии (городской) халкъа судий халкъа заседателаш хоржалба автономни республикий Лакхехьарча Советий Президиумаша, къахьегамхой депутатий краевой, областной Московски Ленинградски городской Советий, автономии областий къахьегамхой депутатий Советий исполнительни комитеташа.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1969 шера, 10 январь.

РСФСР КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИИ КРАЕВОЙ, ОБЛАСТНОЙ, ОКРУЖНОЙ, РАЙОНИИ, ГОРОДСКОЙ, ЮРТИИ, ПОСЕЛКОВИ СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ ДАРАХ ДОЛА
РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

1969 шера 12 марта цхьайттазлагІа хержача РСФСР къахьегамхой депутатий краевой, областной, окружной, районии, городской, юртий, поселкови Советий полномочеш чакхйоалаш хиларна дувзаденна РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

1969 шера 16 марта кІиранайийнахьа РСФСР къахьегамхой депутатий краевой, областной, окружной, районии, городской, юртий, поселкови Советашка хоржамаш де оттаде.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1969 шера, 10 январь.

КПСС ОБКОМЕ

РЕСПУБЛИКАНСКИ ГАЗЕТАШ ТІА ЕЧА КРИТИКАХ ХЬАХУЛАЧОХ

КПСС обкома бюро, укх деношка республикански газеташ тІа еча критиках хулчун хьаккъехьарча лерага а хьежа, белгалдаьккхар «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало» яхача газеташа «Владимир Ильич Ленин ваьча лайнахь денз 100 шу дизара кийчо яра хьакъехьа» КПСС ЦК-ас баь сопам кхоачаш а беш, шоай болх кІеаиг дукха тоабаь хилар. КІоаргагІа дувц къахьегамхошта коммунистически кхетам баларах, боахама гІирсаш хьалдарах дола дешаш.

Газетий редакцеша чІоагІбаьб шоаш писмой лелама лоаттабу тІахьожам, шоаш яздаьр кхоачашделга вІаштІехьдоах. ДукхагІа йолча партийни, советски, боахама органий кулгалхоша шоай ханнахьа тергалду кепайоазон тІа дувцараш, де лоаттІар ду кховчамбоацараш дІадахара, царех хиннача лаьца хоам бу газетий редакцешка.

Цунна цхьана, КПСС обкома бюрона хетачех, республикански газеташ тІа яьча критиках хьахулар хІана а кІезига я, цо новкъостал дац хьагучадаьха кхоачамбоацараш дІададара, дешараштa хьалхашка газетий сий лахду. Къаьст-къаьстача партийни органаша, советски боахамен кулгалхоша шоай ханнахьа теркальи кепайоазоно яь критика, бюрократически гІулакхаш леладу болхлойи юрташкарчен корреспонденташа даьча хоамашна, кепатеха араьяннача материалашта жоп лац газетий редакцешта, хІаьта цхьаза формальни кахьат яздарах кхоачаме а бийІа.

Дикха шу хІана хан аьна ха я «Экажевский» совхоза Алмортовски фермерча балхашта механизаци ярах доаа дош саггота дувнаш хиннача «Тускар бе а доаллаш транспорта хьалхашка» яхача критически статья юрта боахама министра заместитела воа. Ванина жоп даларга къежаи «Грозненский рабочий» газета редакци мІа. Газето юкха чІоагІа критика яьй Ленина цІерагІча колхоза шурий-товарни фермерагІ гІулакхаш ве лел яхан. Цхьаьбакъа, КПСС Шалински районе бІарчача шера жоп лац редакцена. Цхьабота кулгалхой бехктохкам ца хеташ сиярлар бахьан долаш хІана а мин жоп мара кхьачалац 1968 шера сентябрь бетта «Грозненский рабочий» кепатела араьяьккхача 20 критически материала.

Бакь бутт ба «Ленинан некъ» яхача газета редакце рейдови бригада материалех даьчун хьакъехьа Ачхой-Мартана производствени правленера жоп дакхъа гІерташ яла.

Дукха хана деза «Сердало» газета жоп душ бац № 7 йолча домоуправлене кулгалхой.

КПСС обкома бюро шийта белгалдаьккхар, «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало» яхача газетий редакцеша шоаш кепатеха араьяьха материалаш чакхьахара кхоачам йолаш къовсам лоаттабеш ца хилар, критика ІотеІаерапштен цхьаьн де дезар ца деш гаьна доахадаьхилга хІана а кІезига хьадем хилар. ХІана а йиза порядок оттаьш къахьегамхой писмошка а редакцешта шоашта чухьа а. Моттигаш я кепатохаргхоа писмош шоай ханнахьа ца кийлдеш, дукха а гоадаьчул тІехьагІа мара зе лоаттІар дайтара уж дІа ца дехьийташ.

Редакцей балха тІара дІензаштта кхоачамбоацар за критика ший боаранагІа ца хилар. Цар боцьонца хоадамбоалаш уттадац паччахьалкхени производствени дисциплина чІоагІъяра, общественни моралках коммунистически моралеи, социалистически доалахье лечкъаерашта, общественна духьалара гІулакхаш лелаерашта духьаларча къовсама дешаш.

Кепайоазоно яьча критиках де лоаттІар деш ца хиларо тешал ду КПСС цхьайолча райкомашка къахьегамхой писмошпара советски, профсоюзни, боахама организацей аппарата болх кІоарта тергалбеш ца хилара. ТІадилачча гІулакха хьалхара наьха белхтоккам хетаргбойча уйланна болхлой кІезига кхетабеш хилара. ХІаьта цхьаза шоаш а ханнахьа теркалац кепайоазоно еча критиках.

КПСС обкома бюро юрта боахама министерства кулгалхой, КПСС Шаьлда райкома бюро, уйла тІаерзайир кепайоазоно ю критика шай ханнахьа теркальеш ца хилара.

Укх сопам тІа белгалдаь кхоачамбоацараш дІалаха, кепайоазоно яьча критика дакъе а хІаьта ийтта къахьегамхой писмошца а нийсен сихеш болх белга Іалашие деза КПСС горкомаша, райкомаша, советски, профсоюзни, боахама организацей кулгалхоша.

«Къахьегамхой писмошка хьажара болхи къахьегамхой тІайийбола вІаштІехьлаккхари тоалара хьакъехьа» йолча КПСС ЦК сопамга хьежа кепайоазоно яьча критиках дакъа редакцешта теладе дола жоп газеташ тІа уж араланначул сІехьагІа беттал тІех ха ца йоалийташ тела деза.

КПСС обкома отделашта тІаллазал кепайоазоно дувцачунга лаьрхІа хьежилга, хьалханца оттадаь дешаш кхоачашдара редакцешта эшаш дола новкъостал дела.

Республикански, городской, районни газетий редакцеша, йоах КПСС обкома бюро сопам тІа, лакхагІа айбе беза критика боарам, арагІча тайпара уттаре деза паччахьалкхени производствени дисциплина, общественни порядок, коммунистически мораль чІоагІъяра дешаш. Хоадам болаш къовсам лоаттабе беза социалистически доалахье лечкъаерашта, общественна духьалара гІулакхаш лелалераштa, шийрачa замах мехейсараш доахкарашта духьала. Шоаш кепатехача материалаш тІа хувцар тІагІертта чакхдаккха, критика ІотеІаерапщен цхьанах доаттІар ца лет гоалерашцен хоадамболлаш къовсам лоаттабе, кепатеза аьадаьннадй деррагІа яха хоамаш хан-ханнахьа кепатетта, шоай пиьмош тема хиннарий царех даьчунна хьакъехьа авторашка шоай ханнахьа хоам бе, газета тІа тоян критически материалаш кийчъяра хьалхара хІана журналиста бехктохкам лакхбе беза.

В. И. ЛЕНИН ВАЬ 100 ШУ ДИЗАРГА

ЛЕНИНАХ ДАГАДОАГІАРАШ

Надежда Константиновна КРУПСКАЯ

9 мае Владимир Ильича хьалха Россе гуччахь кьамаьл дир Паниной Халкъа цІагІа Іаламате дукха нах гулбеннача собрание Карпов яха тайпан цІе а йолаш. Масса а районашкара ухача болхлоша хьалтьозар зал. Полици ца йоагІаш йисарах тамаш йора. Собрани йолаш … хана зала чу хьуьзаш хилла пристав тІаІ аьлна вайна дІаваьлийтар. «Миха бедабича санна дІабаьлар уж», — яхаш бегаш бора цхьанне. Кадетах Огородникова тІехьагІа кьамаьл де дош делар Карпова. Со цхьа юкъе латтар. ЧІоагІа дог тохаденна вар Ильич. Минут хилла ха лаьххар цо йист ца хулаш латтий, геттара бос баха вар из. ЦІийо дог диэадар цун. Иштта из хилар цу сахьате наха хеделар. Шаьхха чІоагІа тІеараш техар зала чу — партийцаьта лайзар Ильич. ДагайоагІа сона юхе лаьттача из хІама дика ца кхеталеш, дог тохаденна хиначча болллочун юхь. Малав из, малав? — яхаш хеттар цо. Цхьанне а цоп лацар цун хаттара. Аудитори Іинад йолаш сенаьр, Ильич кьамаьл даь ваьнначул тІехьагІа лалувгІаш мел хиннараш цхьа моллагІча тайпара боалаш бар, цу минута массане а уйла йора чаххбаллалца дІабахьа белаш хьалхашка латтача къовсама.

Ше кочамаш йохаь царех аь байраххаш а йолаш, революционни иллеш а доахаш, районашка дІа-са бахар.

Май беттара питерски хІай бийса яр из. ЙоагІаргъя метта полици ца йоагІаш йисар.

Цу революцех йоккхача собранешка гуччахь кьамаьл де кхы йиш хилазар Ильича..

Июнь чакхбоалаш Питере ера хІаьтта Варшавеча набахтара мукъаьлина Роза Люксембург. Цу хана из бІаргайра Владимир Ильича а вай хьалхле леладеча большевистски

———

ДІахододар. Доладур «Сердало» №№ 145, 146, 150, 154, 157 (1968 ш). 4 (1969 ш).

наха а... Цу совещане дийцар эттача хьалах, леладеча еача тактиках. Интересе Финляндие яхар Роза, цигара — доазол дехьа.

Май бетта, баьш лакхлун боагІача хана, Дума йолаелар ахархоьта дагадовлахарам дувца, Ильича йоккха тешо йора цун.

Лаьттах лаьа дешаш шоаш налаура эттача хана, Ильича дешаьша аьлча, «вІалагІкхийтта чиновникашн либералаш муьжгаьта дукьах балар гуччахь гучадовлача хана, шоа юкъаш хиина кьахьегама группа болхлошкахьа лаьар. Правительствана ходелар Дума правительствана тешане чІоагІало хург ца хилар, тІаккха болхлоьнта тІатаІа а йолаелар, оьтта йолаелар из маьршача демонстраценгта, хаьнгьа собранеш хула цІенош даьгадора, жугатаьнта эттар, боахар, бобора. 20 июне аграрни дешах бола правительствени хоам арабаьккхар Цаччахьалкхен Думана чІоагІа дукьаьла а дуьцаш.

Юххера а, 8 июле Дума дІайохаяир, социал-демократически газеташ дІакъайлар, йолаелар массе тайпа репрессеш нах лувцар. Кронштадтен Свеаборген восстани хилар. Вайбараш эгара чІоагІагІа дакъа лоацаш хилар цига. Иннокентий (Дубровинский) ниэткъа араваьлар Кронштадтера, цо Іалаьмате чІоагІа вазца сага а аьлла сурт а оттадаь, полице бера а нааьлар. Кастаьаша лаьцар провокатор юкъе хиина тха тІеха организаци. Из дар Свеаборгски восстани хиинача хана..

Восстани йохайир. Реакци хьалйоллаш латтар. Большевикаьта иха а аралаха доладир къайлагІара «Пролетарий», кьайлагІа деха болабелар уж: меньшевикаш кхерабенна сийцар, буржуазни прессе дике болабелар, эттача хьалашка парти хІаккхар латтахІа мегаргаьла болхлой партийни йолаьча съезда демагогически лозунг арадаькхар. Большевикашта хьадехар экстренни съезд ега.

«ГаргагІарча эмиграце», Финляндие наха везаш хилар Ильич. Цига из Іен хилар Куоккала яхача станце, вокзала гаьна доацаш, ЛейтейзенгІарцигъ. ПаргІата йолаш йокка «Ваза» яха дача революционераш сеца моттиг а хиина дІаэтта дукха ха яр. Цул хьалхагІа цига бакьабар бомбаш еш хилла эсераш, цул тІехьагІа цига наха хайр ший дезагІа большевиках ЛейтейзенгІар (Лицов). Юстара цІа кьоастадиш Ильича, цига цо … брошюраш, из волча ухар ценостам а, деканаш а, провинцера бахкараш а. Бойкъалдер аьлча Ильича Куоккалера хьалхле дейайора большевикий берригача бала. ТІеххьа хиньенначул тІехьагІа со а цига дІахьар, геттара Іуйрийна йодар со Питере, сайре чІоагІьелра цІайоагІар... Цу хана эрсий полици Финляндерча гІулакхашта юкъе … лоацар, цудухъа тхо геттара паргІата дахар. Дичан микъ вІайла дІакъовлаш лаар, шурий кхабилгаши хьаьйн стаяоле уттатайора, бийсанч … тІа нотт буллар, бийсана йоагІача поездана вечачун, цІагІара … кхаш, хІама … йолаш, Іуйрийна аьст-наста нийселора бийсана … де болаш.

Ильич волча хІара дена … сар воагІар материалаш, газеташ, письмош дахьаш. … хьадайтачуьга а хьеше, Ильич цу сахьате статья язъе хоора цу сагага из дІакхьайтар..

Цу хана сона кІеоига бІаргагора Ильич, бІарчча денош Питере доахаш. Ха яхача хана цІаьча, Ильич массаза а цхьан хІаман уйла еш нийселора сона, цхьаккха хІама хаттанар ас цунга. ДукхагІча даькъе … бІаргадайнари хезадш дувцар.

Цу Іай сон Вера Рудольфовна (Менжинская) массаза а Технологически института стелове вІашагІеттанора. Из чІоагІа паргІата гІулакх дар, хІама аьлча дийнахь столове гІолла дукхх нах чакхбоалар. Цхьаза дийнахьа нуланел соагІа саг чакхвоалар. Ильича терналданар тхо. Цига хьийхача вера Камо. Каккаш хІунъа баратьаш дувхац волча цо салфеткана юкъе а йоалліаш цхьа герга хІама ера. Столове хІама дуаш бабгІараш шоаш дуар а дига, цу йоалагІа воаьача сагага хьажа оттар. «Бомба еана», — дха уйла чуессар, хетаргахьа, дукхагІбарамта. Бакъда из бомба а йоацаш, харбаз хиннар. Камос Ильичаца цхьана тхона даа хІама дейадар — харбаз цхьа жерадыь бІараш. «Дальше дайтаж» — йоахар Камос цхьа аьь а йолаш. Из Іаламате найра, бехалург болІача жиа лоІаш бола, кхералургвоаца бІухо, цхьа томашийна бІарчча … а кІезиг-дукха бера … нойкъест а вар. Из чІоагІа гаргавнзавенжавар Ильича, Красина, Богдановна. Тханцига Куоккале а хулар из, Са наьнаца хьоаьал тессадар цо, наьна - йишех, бижарех дувцар цунна. Камо наст-наста ухар Финляндера Питере, массаза а шийца гера хьера цо, камас хІара из массаза вода къаьстта хьожаш юкъах ехар цуина тешаш.

Гуракьа Выборге арадувлаьдалар къайлагІара «Пролетарий», цуна дукха ха а йоайора, терко а йора Ильича..

Большевикаш тІеха партийни съезд чакхдайта хьелаь. Юххера а … бетта хьехла … из 1907 шера 13 майха … чакхдайча … чалца хиина РСДРП V-гІа съезд а уххаьа ювцар). Съезд геттара дукха нах болаш хилар...

Съездера Ильич цІавера вахах тІехьагІа. Цхьа моллагІча тайпара доацаш дар цун сурт - сибат: тесса мекхаш, … шоли, йоккха эран шлапа.

Съезд йистельиначул тІехьагІа Ильича доклад йир Тарноке финна Бакоен гостинице (цул тІехьагІа «…» из гостиница). Питере … нача дуккхача … хьалха...

3 июле экихаш дІакхийтар II-гІа Дума. Ерригa большевистски … Куоккале ера сайре тІехьаяхача гІолла, этта хьал … лаагІаш … бийса дІайнхьар. Съезд хиина чІоагІа кІаьдеенавар Ильич, эгаргуххо, хІама доацар. … Стирсуддене Финляндена … из хиз...

Стирсуддевера Терноке конференцие дахар тхо (Петербургски … городской конференци). ПаргІата волча хана эттача хьал … гІоргарха уйла а ях, конференце Ильича къовсаш дар III-гІа Дума бойкота дувхьал. Кхы цхьаькха кердача фронте а дІаболабелар тІом, кхаьха бакъдар лагхІа ца тугачен доакхача хабараш ца шоаш тортоаш тувхаде … хиначен бойкотистаьшара тІом дІаболабелар. ЗІайнгІача дачийге … цІагІа дерайера Ильича. Велосипеда тІа а вагІаш хьатІавера Красин, кора юткъе дІа а этта, … лийгІар цо Ильичага. Цул тІехьагІа даче хьачу а ца вовгІаш, уйлаше дІавахар из.. Да а дар из уйла е хІама.

Хьалттар Штутгартски конгресс (Штутгарте хиина дунен халкъаштамахьера социалистически конгресс) II-ча Интернационала VII конгресс — 1907 шера 18—24 августе хилар из). Ильич чІоагІа … вар цунна. … тІехьа … тІулакхахи … раьзе вар …

РОССЕРА ДОАЗОЛ ДЕХЬА 1907 ШУ ЧАНХДАЛАР

..Ерригача Финляндие гІолла Ильич лохаш яр полици, доазол дехьа дІаваха везар. Дика кхетадеш дар реакци шераш доахаш. … Юха а Шефлаьаьре дІаваха везаш вар. ЧІоагІа безаш бацар дІаваха, бакъда из ца дича кхы де хІама дацар. ХІаьта доазол дехьа «Пролетарий» арадоахийта вІаштІехьдаккха дезаш дар, хІама аьлча Финляйде из арадоалийте … Ильич … хана … хиначча Стокгольме ваха везаш вар, цига сага хьежарг а волаш. Къаьна … Питере … ер со. Цхьадола гІулакхаш а дар де дезаш, … тІаккха Ильич ваххачи тІехьа …

Со Питере хьунханашехь, Стокгольме вода Ильич вала минут яхачар. Нах боллаш махкалара Або яхача парохода тІа хайна ваха велча лоацаргволаш тІакхувш хиннабар цуна. Эгара гаргагІа йолча гІайре тІа долзча парохода тІа ховшача хана лувцаш моттигаш хиинаир. Из кхеране дацар цига эрсий полице саг … йиш йолаш хиина хиларга дилланчо, бакъда гІайре тІа кхача … тІа гІолла кхо верста ваха везар, хІаьта ше, декабрь бутт болланшехьа и, массанахьа а бацар темаше. Из кхерамне гІулакх тІа а йиіца хьалха вала сат вишар. Юххера а Ильич дІаьаьта раьш хилар … чу бахе а фуд … а финеки … ахархо. Ильичаца цхьана бийсама ша тІа гІолла боллаш уж хІалах хила минут яханар — уж тІиболa ша цхьан моттиге кегаита хІалхара дІатехца болабелнабар. Иштта дІалхарбаьннабар уж.

Со Стокгольме дІайодаш … хиначa финск … Бергс, кІайбараша тІехьагІа вийра из, дийцар сона тІехьагІа мел кхераме хиннабйр Ильич ваха из никъ, цхьа дагадоаца бахаш а этта, из хІалак ца хулаш висар а. ХІаьта Ильича дийцар сона, кегаита кІалхара ша дІахха баьнча: «Э, ма Іовдала вала веза ухаьаз», аьлна хайтар …

Стокгольме массеш де а даьккхь, Берлине гІолла Женеве даха арадаьлар тхо. Тха Берлине кхоачам хьалхха эрсаьита чухьийжабар, лийцабар.. Сайре дІайнхьар оаха Роза Люксембург йолча. ТІена хьакъехьа уйла цо йолаш Штутгартски конгрессо Владимир Ильичеи Роза Люксембургех дьаьтарра даьча кьамацьлана … вІаши дегІала бахийтабар уж. 1907 шера дар из, хІаьта цар конгрессе дийцадар тІема дукхьалара къовсам дукхьаха … тІехьара къовсам хиина ца Іеш, капитализм социализмаца хувцара уйла йолаш а хиля безилга. ТІемо хьаьгьа … буржуазн дІаккхар сиздара найда эца беза, «Штутгартски съезд — яхаш яздора Владимир Ильича, цул характеристика луш, — дукхача докккхийча дешай хьакъехьа рельефно вІаши дукхьал нийсьеш оттайир дунен халкъаьнта юкъерча социалдемократе оппортунистически революционни вагІонаш, уж дешаш революционни марксизма уйлаица къовста а дир». Штутгартски конгрессе Роза Люксембурги Владимир Ильичи цхьан хІамана тІехьа бар. Цудухьа царна юкъе цу сайрийна хиина кьаьмаьл къаьстта безаме дар...

Меган доаьаш Женеве даха ардалар тхо, 1908 шера 7 январе (1907 шера 25 декабре) цига дІакхьачар.

ДІайолаелар тха моллагІа эмиграци, из гаьнна халагІа яр хьалхарча.

(Дахаьашни хургне).

(АПН).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ВАХАРА ЮКЪЕ

Тха районе шерра лархІай В. И. Ленин ваьча дийнахь дена 100 шу дизара сийна делаю социалистически яхь. Къахьегамхошта юкъе шерра дІабоэзийт «В. И. Ленин ваьча дийнахь дена 100 шу дизара кийчарах» йола КПСС ЦК сопам. Ленински дешараш цу клубашка, культура цІеношка, производственни бригадашка, мастерскешка, хьийбаш леладеча фермашка. Цу боккхача балха юкъе хьинаро дакъа лоац юртъшкарча интеллигенце.

Коммунизм хьалхара сийлахьйоккха программа яхоачашъяра шоаш беча практически балха тІа парте районни комитето, юххьанцарча партийни организацешка, къахьегамхой депутатий районни юртийн Советашка кор гІортолга а дукхалгех дикалгех даллача шерагара шеръга дегІаухаш йолча интеллигенцех. Из бІаргагу района школашка, культура, медицина учреждениешка, совхозашка, моттигерча промышленноста, торговле, общественни кхачан предприятешка, партийни советски организашке къахьегаш цхьа эзар соьгІа лакхерен юкъера специальни образовани йолаш бола специалисташ хиларах. Интеллигенца эгара боккхагІа йола отряд я 28 школе хІара шера 18—19 эзар дешархочо кхетам толаш йола 750 соьгІа сар.

Районе дика бовзаш ба «Красноармейский» совхозера керттера агроном, Ленина орден делаш Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни агроном Георгий Александрович Куюмджиев, цу совхозера Алуев ИбрахІима Хьасан, Мичурина цІерагІча совхоза керттера агроном Вячеслав Федорович Якушин, районни юрта боахама производственни управлене керттера агроном, РСФСР заслуженни агроном Анна Андреевна Матюшина, берийлор, СССР Лаккхехьарча Совета депутат Татьяна Магомедовна Висаргова, № 7 йолча юкъерча школа хьехархо, Нохч - ГІалгІай АССР заслуженни хьехархо, республика Лакхехьарча Совета депутат Клавдия Павловна Малютина, № 2 йолча юкъерча школа директор Сулейманов Сулейма Ахьмад, № 3 йолча юкъерча школа директор Джанар-Алиев Якъуба Іаьла, дукхах хьийбараш. Шоай деррига хьинари кхеташаш, экономикех, культурех айара кьаьха материальни культурни гІулакхаш тоадара дІател цар. Уж шоашта тІадеххача дехарех геттара дика лоркхІабаь ца Іеш, района общественни политически вахаре хьинаре дакъа лоацаш, квалифицированни лектораш, политинформатораш, халкъа контролераш а ба.

Парте района даим йоакхо ю интеллигенце хьашташ Іалашдара. Кьахьъэдцен физически кьахьегача наха дика салоІаргдолча тайпара вІаштІехьбаьккхий болх Урус-Мартанерча, ГІойтІарча, ГехтІарча культура ЦІеношкаш библиотекашкаш. Района юрташта юкъе хан-кьиналха автобусаш дел нах дІа-юха кхувлаш, шерьеш я торговле, общественни кхачан, цІагІа оша гІулакхаш деча предприятий сеть.

ХІаьта а, дукха цІенхашта кхачанбоацараш долаш, хьалхагІа сагона саготта латташ да хІана а интеллигенце бытен салаІерен хьакъехьара доаш. Сатеха йиш йолаш гІулакх дий юкъерчен барІ шерен школашка, медицински пунктешка кьахьегаш йолча интеллигенца волча Алхазурове, Комсомольске, кхычахьа клубаш ца хилар, библиотекаша лертІа болх бе йиш хургйола хьалаш да хилийтар? Дукхача школаша буфеташ ца хилар бахьан доаш дІайха дах хІама ца хидоран соьгІа, кхьаьттал шийла кхалла хІама а ац хьехархошта, хІаьта цо кхьаьтта лорагІа да цхьаьча хьехархошта. Хьалде а деладаь, лаьха лаьтача гІишлошъеча, организаций белкагІа кхы дІахо деш хІама а доацаш латт тхьаь аккайита квартира Дона цІа, хьолье лараІар мара кхы цхьаккха а деш хІама даш хІаьмаш тега фабрика хьаьяра, районни кинотеатр хьалхара, геттара шортига а болх эсала вІаштІехьбаькха а хьалъеш а бахача наха цІагІа эша гІулакхаш деча комбинате павильон. ДукхагІчана дола дувцаш латт Урус-Мартане 800 сага лаьрхІа культура Дворец хьалъергьа яхаш. Цу хьакъехьа кьамаьл хиннад республика культура Министерстве а, ихьабакьда, из хьалъера хІинзалца дакъ кхы хІама дац.

Интеллигенце кьахьегама, бегта, салаІара хьалаш тоадара йоккхо елга, партийни советски организацей эгара хьалхарча тегІанара дехар да. Из Іаьхача хана бе безам дукхача тайнарех боал ба. Дика кет, района интеллигенце шоай юкъарал доацаш бола боал белга моттеа, даим наха юкъе боал белга а шоай дехар лоархІаш хилар.

А. ПАЛЬЧАН.

КПСС Урус-Мартана районна оргатдела заведующий.

ХЬОКХАМ ТЕЛАРАШ

Ер патилетка чакхйоалаш 42000 тонн планал соьгІа дахкха мехкдаьтта дика дезаш да тхо Дахкенна. ХІаьта 1970 шера Ленина 100 шу дуза ди дездеш оаха цох дІадала лархІаь да 40700 тонн.

Доккхий дехараш да тха промысловикашта шоаьта хьалхашка оттадьраш. ХІаьта а тхо дог тийша да Ленна дош оаха кхоачашдерг хиларах. Фуд сона из ала бокъо лур?

Ленина юбилея сийна йоладенна социалистически яхь, наькъа лілозна хьинар, Ленна сийрдагІа баага творчески сийг, тха къахьегама толашан.

ХІанз дІадахача шера задание хургІа 13000 тонн мехкдаьтта йургда аьлна доп деннадар коллективо. Шу чакхдоалаш оаха хоам бир из цифра 22000-нега дІаккхачийтай, аьнна.

Мишта кхаргІдоал тхона уж хьокхамаш даха? ХІаране ше балха волча моттиге юта бердате лараш я волча... Тхова юкъе дукхагІа бараш производства гІулакхаш дика довзаш, уйла е ховш, пайда баргболча тайпара ший болх вІаштІехьбаккха ховш ба. Эгара хьалха коммунисташ а бодаш.

42 парте член ва тха партийни организаце. Массайолча лоархІамерІа йолча производственни участкашка кьахьегаш ба уж, хІаьта шоаш болчара гІулакхаш эсала а делийташ, новкъостал, хьехам беча массанахьа а хьалха хул.

Дукха ха йоацаш сов чІоагІа шеззл оттарах нефтепровод нийкхар тха цхьан меттера. Дийнахьа буси цу чу гІолла дІауха 500 тонн мехкдаьтту доаккхийла скважина дІакъовла йийзар. Из лини ца тоаеш доаккхачахІара сахьата мел мехкдаьтта доа ха хала дац. КхоалагІча бригаде хиинаяр из доари.

Из дош хевар шоллагІча бригада электросварщика коммуниста Гуриненко Михаила. Болх баь а ваьнна чувоалаш вар из. Саго аьннадацар цунга цига гІо аьнна.

ХІаьта а чунехавалавар коммунист. Дукха ха яхалехьа ший сварочни агрегат а тІехь цига вар из.

Кхоана Іуйрийна нах вІашагІ а тееха цига хІабохийтаргбохаш вІашагІеллалдар кхоалагІча бригада кулгалхоша: кхы де хІама дацар. Бакъда, Михаил Лаврентьевич волаш бІаргавайча хайра царна из гІулакх кхоанарга далийта йиш йоацаш долга. Сихха болхлой бахийтар цун тІехьа.

Кхаь сахьата ваьлар из цига кхыча бригада балхлоша кьахьегаш. Скважинаш болх бе йола а хилийта мара чуваханзар.

ХІаман хьисап де ховш, сакхетам, ше бем болча балха юкъе кердадар, пайдане дар дахьа гІерташ ба тхова юкъе дукхагІа бола коммунисташ. ЧІоагІа нахьайоал промысловикашта подземни ремонта-оператора Нефтов Анатоле спуско - подъемни операцеш аттагІа хургйолаш вІашагІъелла приспособлени. ХІанз тха промысле массанахьа а бу цу методах болх.

ЧІоагІа чоалхане болх ба — лаьттан кІалхара ремонт. ГІалат ваьнна минот, секунд доккха зе а дийла кхоалийоаь цхьаза. Турбаш Іочуйохийташ, хьалъеш ший наьнгІа дІоагІа хьаьца деза, бе фу йоала еза ца хоам тувлалу сар. Аварш хургхилар белгалоаш а уж.

Цудухьа лаьттан кІалхара ремонтни бригадашкара дукха болхлой хьабаьккхар цхьан дийнахь смении мастер Каротин Федор волча. Цо шера дІахьехар спуско-подъемни операци еча хана инструменташ кулгкІала хургйолаш мишта вІаштІехьа Іехха еза. Цхьаккха хало йоацаш, бІаргаш дайнача саго санна дІа-ха из ухийташ эшача инструмента тІакхоахар цун кулг, вІалла из бІарга ца гуш а. Иштта Іоманаь из хилар чІоагІа дика да къаьстта цу балхашка. ХІанз дукха ба тха цу тайпара къахьегаш болхлой. Цар хІоеча секундаша боккха пайда лу.

Шоашта хайнар, карагІдаьннар, Іомадаь чусонадац коммунисташа. Из сихагІа кхычарга дІахайти, дІакхьокха гІорт уж. 30 кьона болхо ва тха коллективе уж тІеххьарча цни шера хьаниина. БеккхагІбараша тесса бита уж. Шоаьша деладу, болх беча хана уж шоашта юхе хургболаш хІана лу, хІана аьлча иштта аттагІа да царна гоэзал, опыт дІала.

Дика балхо ва аьнна цІи дІахезай промысле дукха за йоаннаш тхо волча балха веначa оператора вІаштача сага Будлаев Александра. Из сий цун дакккхар ва коммунист Мыский Иван, воккхагІа вола оператор. Анисина Людмилайна замерщица болх безаболийташ, шийл а дикагІа бергболаш из Іомаеш йоал кьаьна замерщица Бутова Екатерина.

Дар кхувш йоагІа сиена я ца хов царна уж шоай моттиге дІаеттабе безам болга.

Б. ПАНЧУК,

МалгІобека промыслерча нефтепромысла партбюро секретарь.

«СЕРДАЛО»

2-гІа оагІ., 14 июнь. 1969 шу.

Шоватгъа гарта шу хьалхагІа ГОЭЛРО планагІа хьалъаь а цу хиннига диллача Урале эгара низ бола шегІа а яр Челябински ГРЭС. Цо энерги телар Челябинска тийна цеІеш, Копейска, Кыштымава, Карабаша, Златоуста, Свердловска а, цо кІеэига дакъа лецанзар Урала промышленность сихха легІайовлаеча.

ХІанз цу оагІорхьа дукха к керда электростанцеш, цкьа бакьда, Челябински ГРЭС, хьалхагІа я саина, бола беш я. Областной центре эгара хьалхара коммунистически кьахьегама предприяти я из. Барт тайнeн нийсса болх бу станце башха дикача коллективо. Технико-экономически хьокхамех — дІадохийтача доагора дукхалга а электрически тепловойн энерги йиккарга дІабедача мелзга а диллача — хІанзарча станцеех эоашегІа яц ГРЭС.

Коллективе шерра лархІай В. И. Ленин ваьча дийнахьа дена 100 шу дизара яха йоагІача тайпара хакьахар дукъа лелаю яхь, юбилейна деталаь дахха деррига производственни толамаш тІаьзден Ленински кьахьегама книжкаш да.

СУРТА ТІА: Челябински ГРЭС-а управлене керттера щит. Шита хьалхашка ва станце дежурни инженер Д. Папин, электромонтер Е. Варламов, электроцеха смена начальник В. Федерягин.

В. Клименкова сурт. ТАСС фотохроника.

ДУГА КХЕДЕРАШ ДАГАБУВЛ

ІІаслагІча январе Гудермесски районе «Степной» яхача совхозе республика дуга кхедерий совещани-семинар хилар. Цига дакъа лоацаш бар Краснодарерча дуга кхозара йолча Ерригсоюзан Іилма - толхама института Іалмохой а. Дуга кхедеретаро керттерча дакъе леталдьлао дІадахача шера во мах бола культура кхерах хьахиначчи итогаш яра, из кхедеча нийсденна гІаляташ тахаол. Краснодарерча дуга кхадеций опыт йоагІаол.

ДІадахача шера вай республике дуга кхедараш, хІаьта укх шеол цуна наькъаш ансамбиккхара ше дезочох доккхо йоп Нохч - ГІалгІай юртбоахама министра хьалхарча заместителе Дудина Захар Степановича. ХІара шера дукхагІа дуга дІаде балхлой кхиш йеладелаш. Иштта 1963-ча шера 270 гектара тІа чараа дийналдар дуга, хІаьта дІадахача шера 3790 гектара тІа нийса их.— дьлао оатова. Къаьстта дукхагІа дуга Гудермесски районе. ДІадахача шера республика ерриги дІадийнача дугах 62 процент кхоачо цу районага, хІаьта дуга кхедаро специализаци кьча «Степной» совхозана — 42 процент. Дуга дукха дІалера диллача республике шоллагІа моттиг дІалоаш Шелковской района. Дукхьал цу шин районе мара дуга кхедара интенсивни ооседелни система йолаш боахамаш яц республике.

Дика вІаштІехьабаккхина болча … система ший хаиннахь кхамаса ший хІахена, дуга дІалво кхаш лекьаде торо хилийтац. Из бахьан хоашш каьшка упалаш ьатт, хІаьта боарачал тІедьхиш латт. Дуга кхедеча боахамашка дикка кІезигбенлаб цун кьачкьам укх тІехьарча шерашка. ВІаштта дІадахача шера хІара гектара тІара юкъера лаьхаьча 22,8 центнер мара дуга дІакхаьэдар. Кхы а воагІа … дуга Гудермесса района боахамаша — 19,2 центнер. «Степной» совхозе хІара гектара тІара чубеда хьуьнъхам 17,1 центнер хилар.

Керттера бахьан да дукхагІа долча боахамаша дуга кхедара балхаш геттаро воче агротехнически боарахах лел хилар. Гудермеса района боахамашкарчар дикагІа хьалаш дар Шелковской района. Дале а «Коммунизма», «Красный пахарь» ехача боахамашка дика кьиньаьдалу дуга. Из вІаштІехьдоал вар дикагІа йола производственни … мара дуга дІа ца даьрах, лаьттанта ший хинахьеш дикеи обработка ярах, ший дешара, режим нийса лелларех, удобренех безза пайда нІадарах, оасао бакьалина кьовсам нийсца доаттабарах, кхий мелиоративни хьалаш ли тІехь тоадора.

Цхьабакъда, воарача республике во латт гІулакх. Геттара во лел дуга севооборотш юкьенхулалга. ХІанз а тІехь уж балхаш вІалла де а доладьлац «Степной» совхозе. Цудухье юкъе дІайийча дувкхаева шераша тІеюлла бахаш хиннача мелиоративни кхашка 15 процент мара дуга дІадезар совхозе соакхе, хІаьта кердача кхашка 30 процент. Дуга хьинкъьяле лоха хилаше чІоагІа Іаьттьхар 780 гектар дуга бІаьсти аькхаче лаьтта дІадао а. Цу тайпана гІулакх дургда укх шера а.

Геттара кІезига тувс кхоача удобренеш. Масала, хІаьхахча шера дуга дІадийнача кхашка тайеа ерригаа органически удобренеш 19,4 эзар тонн яр. ХІара гектара тІа 26 процент кхоачийтао. Цу гІулакхо хьахьокх дуга дІадийнача 25 процент кхашка мара уж удобренеш дІа-ца кхьаьхзга. … минеральни удобренеш а тел хІара боахама. Цул соагІа, дукхьал дуга дІадийнача кхий хІаьа гектара тІа тесса хьожабийт сошка кхашца тонн удобренеш. Бакьда, кхайна 6,6 центнер мара товсаьзао уж.

Дуга хьинкъьаш алсамбаккхара бокхача лоахьІайте за оаспра бьюаьша къовсам доаттабао а. Агротехника корота бостовни лертІа кхоачаш ца бича а оасар духха хилле а дуга хьинкъаве … йоаккиаьа хооаш из. Дале а ца гІулакх а эсала оттадаьх дуга кхедераша.

Дуга хьинкъадаьа чІоагІа Іаьттьар чекавмта кланировка зо яр а. Из бахьан холаш чекийка массанахь а цхьан боарамаш латтан чудилла хий, хІаьта цхьанайолча моттигашка ший вІалла дІа ца хкоачаш е цо сов дукха холаш хул.

Боккха теркам тІабахийта дийцар иоа. Дуланка дуга хилахах а. ДІадахача шера ялат вІатийечачи дийкталша 3180 тонн дуга хІакхаьзазо. ХІара тонна мах 300 сом бар. Цхьабакъда шин … заводашка дуга хІаьцадар, цуш дикал лоха чендаах. Цукхьа ка дуга технически эшарашта дІадахийта деокІ. ХІаьта дуга тонна мах 100 — 120 сома кІамелу. Мел зо да из?! Дуга дикал лоха мылара керттера бахьан да керттера балхаш дикал хинахьеш кхоачаш ца дар.

Къаьстта дийцар докладчика «Степной» совхозах. Дукха да хІанз а дуга кхедеча доазанза хІаьнаш. Бакъда объективни бахьанаш йа дІаітІабилли мегаргбш совхоза тІуьнгьаш доха хилара бернига бехк. Керттерча дакъе белн колхоза кулгалхойи специалистий ба. Совхозе дІадийначча дерригача дугах 26 процент бІаьсти лаьхьа лаьтта дийнадар. 120 гектара тІа мара—ризлевани кхаар. 21 гектара тІа 430 тонн мара органически удобренеш товсаьзао. 660 гектара тІа подкормка яьзао, удобренеш кхоачам болаш йоалланe е. ДІадийна ахамел соагІа фу кхоалагІча классах дар, оасар тІалавьньача гербицидаш товсаьзао.

Республика дуга кхедераша хоа дешнах хІара гектара тІара 40 центнер дуга дакха. Доклалчико белгалдир уж декхараш кхоачашдарх дукха творчески къахьега дезаш хилар.

Дукхача хана деза дуга кхедара йоккха опыт Іомаь а хІаьта цо боаь Іилман лакха тІа бахийна ба Краснодарски кони боахамашка. ХІаьта цу бІаргаьш дуга кхоалара Іоаьча опытах лакха дийцар Краснодарерча Ерригсоюзан дуга кхедара Іилмахолаьа института лаьтта деладара отдела заведующий юртбоахама Іилман кандидат волча воа. Кирпиченков. Боккха теркам тІабахийтар цо лаьтта лелабара культура лакхьяра. Цу хьакъехьа шоай опытах массаш а довладио Фу … хьажа, кхаь участка тІа вІалувш хиннад дуга. Цхьан участка тІа вІалла а удобренеш тоаш, шоллагІча тІа удобренеш еш, хІаьта кхоалагІча участка тІа дуген минерни … хэа. Дуккхача шерашка деш хьалхарча участка гектара тІара дувкхьам 23 центнерага кІекхоачаш ба, шоллагІчун тІара — 35 центнер, хІаьта кхоалагІчун тІара 40 — 45 центнер.

Къаьстта теркам тІабахийта дийцар Іилмахочо кхашка удобренеш моштег мaцеш тувса еза. Керттерараш товсача хана хІара гектара тІа 60 — 65 килограмм азотни 90 — 100 килограмм фосфорни удобренеш товса еза. Бокхха пайда болларех вІашагІье а эх лаьттах кІоартагІа уж нийсалийтасн мелча. ХІаьта шаттта пайдане гІулакх за азотана подкормка яр а. Бакъда ший хамехьа е еза из. кІана аьлча из тІехьаийча лаьттанцара азот соахоал. Из сов аьлча дуга фийгаш наза доацаш, дехьса кул. Подкормкана лакх хІа кхашка азотни удобренеш товса еза ха — дуга хьатІадала доллург а.

Иштта теркам тІабахийта дийцар цо кхашна хий дехкарех лаьца а. Іилмахочо дийна кхамола деснаи секна пайдане хилар из, хІана аьлча лаьттах тух хилларга диллача Краснодарски кони болхамийн вай республикa дуга кхедена болхамийн лаьтташ таралестаьш хиларех. Ахкаш замалахья шоазе-кхоазе хий хувца деза, — вьлар цо, — чекашкара хий талхаога а хьожаш. Дуга хьатІадала долалелча духха оасара бахьаш я йоал кхатка. Цудухь цу хана кхаьнта гербицидашца обработка ьаьча тІехьагІа, 2—3 сантиметр дуга кьайла а доакхьаш хий чухеш деза чекашка. Цул соагІа чекашкара чу бовзама тІехалгеи кІоаьгалгахи диллина хувца мегаргбац. Хи боарам массаза а 12 — 15 сантиметр лоаттабеча нийсагІа хургда. Чекашкара хий дІахеца деза ха а белгалйир цо — дуга фийгаш боалоза хьесале деза кхача долалелча. Цхий кьамаьл чакхдоалеш … Кирпиченкос белгалдир, шо мел йийна небопрятеш нийсса кхоачашбойла вай дуга кхедераша хІара гектара тІара 45 центнер дуга воакххаасиилла.

Цул тІехьагІа вІашагІкхетаро кьамаьлаш дир Гудермеса района «Октябра 40 шу» колхоза председатела воа. Осмаева, «Гудермесский» совхоза керттерча агронома воа. Рябова, юртбоахама производственни управлене керттерча агронома воа. Копаева, кхычар. Цар дийцар дуга кхеда доладеча деза шоашта леденнарех а хІаьта балха юкъе нийслуча кхоачамбоацарех а. Массане а белгалдир боахамий техническе вецаеш кхоачам боацаш хилар, хьальеча инженерни системий дикал геттара лоха хилар.

Совещани чакхйоалаш кьамаьл дир КПСС Нохч - ГІалгІай обкома юртбоахама отдела заведующие Юрченкос. Цо белгалдир республика къахьегамхошта дуга кхедара хьаьхашка латта декхарош.

Совещани чекхьаьначул тІехьагІа Краснодарски кони дуга кхедара хьакха латтача опытах йола кинофильм хьенахар гулбеннараште.

Халкъа тӀахьожам

БОЛХ ВӀАШТӀЕХЬБАККХАРАХ ТИЙША ДА

№ 1 йолча Микрорайоне чуӀе цӀенош хьалдеш йола керттера организаци я домостроительни комбинат. Укх тӀеххьарча 4 шера цо хьалдаьх 67,2 эзар квадратни метр чуӀе метиг йола цӀенош. Цу комбината коллективо соакха шийна бехктоххаме социалистически доалаш тӀаийцадар — чуӀе цӀенаш эксплуатаце дӀаделара план 25-гӀа декабрь хьалхаттаргӀа кхоачашдо. Цхьабакъда, хеттача тайпара кхоачашхиланзар коллективо лийрхӀар. Генеральни подрядагӀа де дезача балхий план 1968 шера 93,3 процент мара кхоачаьшбаьхь, шоай низаца балхаш дара кхы 2,8 процент тӀеххкхочаьхьай, цхьабакъда, чуӀе цӀеноы эксплуатаце дӀадалара план 89 процент мара кхоачашбаьхь.

Пирсам хьалдира темпаш декъ ца хилара бахьанаш, бигъдар ахча, дукха а да. Укх да, комбината кулгалхоча кхочоах, цигь-дале, керттерча хьакъе вӀашагӀйоакха пешента лаьрхӀа материалаш хьаем йолча Шалински шьакабетонаш конструкцей заводе болх ве бош хилар, шоалагӀа-дале, шоай доалахьара бехкамех материально - технически гӀишлошъяра йоаш ца хилар, дукха ишь бовьабаш.

Кхыча бахьанех лаьрхӀа мегаргдешъш да йола левттӀа вӀашагӀехьа ца йоаккхари дезл ца хилари, хала мизъе массово - политически организаторски болх дика ца лаьбаш. социалистически ахь формашка дара торкалъеш а ца лелабр, хьахьегама тохьашагӀа йола методаш йоаш ца гӀертар, уж балха шехе ца кхачьар. Цули мара сонгӀа кхетале дезаш да цу йолалуча юхьа укхаш комбината, участкай, бригадай ерригача коллективо декхараш тӀалийцача. кхы дӀахо е постройкома а, е партийни организацехьа а уж дагадеха ца хилар. Бригадийта юхьа лелаьча хьа ягостам яц, из де вӀалла хала доаншлехьа в.

Бригадай балха хьакъехьачо дашнешка хьожача гуш да, цига вӀашагӀтеха кадраш дика а шолагӀа декхараш кхоачашдулаьргдолаш а йихар. Керттерар да шера ладешш кхоачашьбехьа бригада цига ца хилар.

ХӀета а, бригадаша болх вӀаштӀехьа минта бахкхай хӀана а кӀелцига хьо администраци постройкоеи. Яхьа итогаш бетт-бетта коллективаьген постройкомьаген мишайта уттала, зовщреги хьа чакхйоахам цхьанкха тайпа мероприятие яц. Цхьан хала хиннай ахкига мала. хӀане укх сахьата долаш дал е хьехиший доска а, е Сийлен доска а. ХӀана йоацаш йола мара, цхьан хала хиннай хьаш-м цааза кода тала вышкел а х. Юххара а гучадьыр производстве хьалха литтарашта ен цхьанкха тайпа моральни поощрени комбинате ца хилар. Миття во вӀаштӀехьдалкхьхл цу коллективе сиг кхетавеча керттерча гӀулакхех цаӀ. Миття дала а дезе хӀаьхеж цийна, творчески гӀулакх цхьаза.

Вызаро хьахьех, предприяте чухьа салиа, миття цун делаьнал ерахьа а бахклоптен специалисташтен юкъе опыт дӀа-кха одзита таркал на деш дитта йиш йолаш гӀулакх ца хилар. Вай хала хӀара коллектив декхарийла я шай вахар творчески леладе, лаим кердадар лехам, толамагӀа, хьалха леттам мел дар шоайла дӀа-ехна Ӏомаке. ТӀоакха, фу цу коллективо кхычара хӀахьехар а ше кхыча коллективашкара хьаӀехаво а? ХӀама дац. ХӀана? Цхьанеца а яхь лелаеш ца йоаладаь.

Доакхь новкъостал деригдолаш йолча затирочни цокшлица болх бе Ӏомабенпабац комбинате хӀане а. Цхьабакъда, кхыча гӀишлошкина цу тайпарча машинех найда минта ец хьаьа торо яц, хӀана аьлча цу гӀулакха кхыча гӀишлошна хьака мах бехийтагча вӀаштӀехьдоакхлаш пхьанкха сиг вац. Затирочни машина йоацаш а дукха да ле йиш йолаш хӀамаш. Вайна доаллаха дӀача республикашкахьча гӀишлошъярий дика хьокхаьмаш хул шорра шора. Къахьеган цига дика вӀаштӀехьбалахьаьта хургаз-кх ма. ТӀакха фу, монтажник, малга а кхьмола специалист вало в. Къалбосова ӀӀишлойкахьа е Чаский - Балхзошлахьа а вахь, цига гӀишлошъча къахьеган миита вӀаштӀехьбехккхай а аххь кулгал миита цу а хьанинча? Геттара бигъахьа да.

Такаш йоаш да цхьаьнха гӀулакх а: балха тӀа кьаьстта болгахбаьмача бохлоита поощрени яьа мастера йоац вӀаштӀейаллахь дош вай республикерча гӀишлошъче организацей цхьаболча кулгалхоша хархаьа кхетадеш хилар. Царна массанена а йет, мастера е участка начальника мукъагӀа хуийола цу тайпара фонд лийла бен йоацача СМУ вӀашагӀйолла йиш йолаш яц аьлиа, Ца нийса дац, хӀана аьлча цу гӀулакха хьахийна ахча хилар хувш ба бригада беррига членаш. ХӀета ца ахча материальни стимулех цаӀ хиларах хӀарьар шин цӀенача хьаьийагӀерш къахьегамна ахчар вознагражден бахьа гӀертарда, ца балхьан холам тӀа-тӀа вахкхьетӀеллаш йола мастера, участка начальника, прораба авторитет ше йолаш.

Лийзе бехгалаьча кхоачамбоацарий хьахехьа йоагӀаш йола вызоделаш е азоэтьа домостроительни комбината кулгалхоша, профсоюзни пастийни организацеш.

С. ЧУХАРЕНКО,

Шолабогерча производственни балхан планови отдела заведующий.

ЛА МЕГАРГДОАЦА КХОАЧАМБОАЦАРАШ

План кхоачашъяра хьалхарча дальне доархӀане да производстве йоагӀаш йоль порадок хилийтар. Из миття хилар хьахьех Шалински аьшкабетона изделейи конструкцейи предприяте бахко. Цига арахецача продукцейа юкъе дукха брак хул. Из чӀоагӀа Ӏатъ къахьегама оксарле лаккхьра, «Чечингпромстрой» объединено предприятешта юкъе тӀехьаьехчарех цаӀ я цу завода коллектив. Цхьабакъда, цунна вишаш дола новкъостал дара, болх ритмично дӀабахийтара цу объединене кулгалхоша деш хӀама дац. БеттӀагара беттагӀа кулхагӀа тӀалус цу доархӀамерча завода начахьалкхен декхар. Нийсу кхоачамбоацараш дӀа а дахьа болх тоабе бен ха хьетӀаттай, сахха цу гӀулакха оарцагӀбовла беза завода кулгалхой, партийни, профсоюзни организацеш.

ДӀадахача шера дукхьал цхьайтта бетта планех изя оовчул кӀеннтагӀа дӀаенна аьшкабетона изделеш 7545 кубически метр я. Товарни продукце а дукха зораш сомаш яь доаьх пачаахьалкхена. Миття болх бара дола керттера бахьанаш да къахьегам нийса вӀашагӀехьа ца баккар. Завода цеховой полигонашка дукха муахаш летташ йоха я, хӀанта завода тоя дӀа - яха кхийса яя дукха арматура, царна тӀагӀалла вол нах, машинаш. Цудухьа балха тӀа найда эца мегаргйоацаш хиларах уж дӀахуве.

Дукха кийча продукци летт завода пол брак а я, дӀасттаь, цхьаннахьа в дӀайкхйта найдана йотцаш я ма. Цу завода цхьоалагӀча дезе дукха метал доадуу вехьа. Арахьа дӀа я оттаь, догӀа тӀа а делхаш летт арматура. Цхьа бутт бахьча металлолома метталл дӀачулла мара ца соаш хул из. Цун бехке ва цеха начальник А. А. Вороновсковский.

Къахьеган Ӏилман дарда тӀа вӀаштӀехьбаккхара кхьаниха а дам хӀама дац цига. Уж е към бахьанаш е нийсдаьхарах цу заводе кхоачашьдац пачахьалкхен план, дукха зе цу пачахьалкхена.

Г. ЛЕВИН.

Колхозий массарз Грозненски гӀишлошъо управлени — йоккха подрядни организаци я. Района хилна цо Ӏеш, ерригача республикне а. ГӀишлой балхаш дара оттаь цун шера планаш миллион сомал тӀех я, хӀьата цунта заказаш дераш керттерча дакъе хьо полхо я: Ленина цӀерагӀа, 1-ча Мая цӀерагӀа, «Советская Россия» хьар.

ИЙРЧА ГӀУЛАКХАШ ГУЧАДОАХАШ

Производственни гӀулакхаш а дезлиш укхаш ю. Колхозий объекташ хьалъяра планаш шерра шера кхоачашью, хьехоцаш волча ахчах бовза найда яц, найда алсамбуах къахьегама оксарле лаккхьрен гӀишлон балхаш дарга дӀаладар лехдаран чинаш.

Миття толомаш доахаш хьача дина хет. Цхьабакъда, дукха моттигаш нийслу ерригача коллектива массарча дикача хьекхамашта юкъе хьулалуш тешаме боацача цхьанцаболча нахьа ийрча гӀулакхаш доахаш а. Бохкхой къахьегама оттуямахи толамехи духьалъяьлача поредх санна моашнта долча гӀулакха найда оц хар. Цхьаза моашнта хошиоохьа е фел лекъаларах цу гӀулакха харна новкъостал цу кулгалхоша моаш.

Района халкъа тӀахьожама комитетага информацеш аха кьаар, материальни склада заведующий вола С. Чанаев дукхагӀча хаьа мелл хул, материальни рузкъа учет лертӀа лодалаш, гӀишлой материалаш дӀачуйнаши хьахецаши документаци нийса лаьаьа, ахам. Цул совгӀа, управлене администраци цхьайаха моттигаш доал доахаш лелаш, финансови дисциплина бохьошаш толхаш.

Оарш доахаш дола уж хоаман тохха довш хар. Управлени волча кӀа а баха, халкъа тӀахьожама группа новкъосталца, штате боацача контролерийн [redacted] органий балха шен дукха гучадьлар харпахьара хӀаман хаха цу Ӏош, цули лертӀа мегаргдолаш дола дукха хьмдола гӀулакхаш а.

ГӀишлой материалийш оборудовани склада заведующие С. Чанаева 2657 сома мяьла материальни ценностам теъаш яь хилар гучадалхар. Халкъа тӀахьожама комитето [redacted] Чанаев балхара [redacted] тӀадилар цун дош таххийта следствени органашка дӀачухуга. Гулакха бонъоша дукхӀалла а дахохта хаьна из дош ду тӀехьастадаьа шахаш начальника Грозненски района хилча суде найна аттагӀахьа ларзазир гӀулакх — цхьайола совхьаьника хӀаман аша барна моттол дӀаларгӀа аьнна вахь лохоил дехар кхоачаьщир. Цхьабакъдь, уж 652 сом а колхозий массарча гӀишлой управлене (МСУ) счета тӀа тӀавзалча хьахаьчадаш. Халкъа тӀахьожама района комитет шоалагӀа цу гӀулакха кӀогӀертача тӀехьагӀа мара республика Лаккхехьарча судага латкъамар МСУ законагӀа йоацаш яь решени юхайоаккхинга дехаш.

Массаза а материальни ценносташ хьаболийтша хинай «Советская Россия» яхача колхоза гӀишлой материалаш доаттешш волча прорабеколхшой участка начальника В. Мельника. Йишача материалий мах 499 сом ба. Цхьабакъда, из ахча ший бохьоагӀа е судага гӀолла Мельникагара, материалаита хьалхара ца бехкхотаме хилпрах тарра, хьалаккхӀа дезача мегтр, управлене администраце цунна подотчете дӀа а иадаьа дивтар. Из ахча цхьаннена а тӀа долшш хьаьа хурсар, нагахьа санна халкъа тӀахьожама комитете Мельникага ца хьатахийтара ходамболаш дола гӀулакхаш чаккхоалга администрацера хьа дийха тиниделар. Цхьабакъда, из хӀаз Мельникага хьатакхийтад.

Зулаш хиннача моттигаш гучадаьхар уж кхаметтаеттара де делар дӀаразни кхоачамбь Ӏийнабац халкъа контролерашь. Цар гучадаьхар уж харпахьара хӀаман хьахулийтаьа дола бахьанаш а. Уж сенах литт аьлча, материалашта хьалхара бехктохаме болча нахьа хӀаза бетта ныболачи инвентаризацеш, эллах. ХӀата тӀахьожам ца хилар массаза а нахьъаш доаст массе тайпара зенаш зуламаш дара.

Из хьахьох укх тайпарча балхьаш а. Материалаш «оборудовани хьаккхьхьйтар поставщиках болчь «телкачаш» ухийтилга хоадамбедалаш деххьа бола СССР Министрий Совете бовь со иш тодка а бош МСУ кулгалхоша цу гӀулакха найда яц шоай болхоех ийша ла Ӏош. «Чечингидрострой» управленерча дӀаьпарта болхоех а. Масийа, «Зауйгулааьхьа» Ирпутсне вала ца йоакхаш дукхе йийнача управлене инженера М. Балиева 335 сома «Чечингидрострой» материалаш - технически Ӏаланон-кантора начальника М. Магомадова гора Бакуза, цхьайелчи дола лахийта 334 сома командировочни «ахча денил.

Халкъа тӀахьожама комитето СМУ кулгалхоиа тӀадилар цу пабьбаш на пачахьалкхен ахча дувлелга сомалар, хӀаьза законагӀа ла дагӀаш хӀатийна ахча йикае летгача организаца расчетни счете дӀачулар бехке болча нахагара из соадар.

МСУ кулгалхоша кхет-кхета бахьара муаьхьбубачйт тохал дукха дехар дадаша бола материалашта хьалхара бехктоххаме бола нах. Масала, ыйша тӀалаттача 3320 сома мяьла материалаштен оборудованени хьалхара отчет хьа ца а ешаш совхьа сентябрь бетта балхара хӀаваьлкхаш керттера механик С. Жаниев, 1967 шера декабре дехн 72 сом дехар тӀалатт хьалха цига бола бен хиннача В. Саркисова. Цхьабакъда, уж декхараш хьалхара тӀаьзалшо да цхьаккха хӀама даь.

Штатни расписании толка а ев бетта 70 сом ахалш а толаш юристконсульт лелаву колхоза массарча гӀишлошъяра управление. Квартирати электроэнергени найда эшарах боагӀа мах хаммакха хьабахам управлене лоадахьерча цӀенош бахача нахагара. Нахага лоалха из тайна декхар дорнга а 150 сом гарга из, хӀата кхыча «лоадамбоацача» тӀашех бӀаьдиса деррига добиторски декхар 765 сом хилар.

Дукха моттигаш я автотранспорт ца доагӀача гӀулакхашта лелхаш, аьлие боидера ахча соцагӀа дӀаугхийтам, гӀишлой материалаш лораш во вӀаштӀехьдалакха, хьмдол ше доагӀа гӀулакхаш леладен, цхьабаькъда, уж тохха гӀулакхаш дӀачуваьра управлене кулгалхошьхьара хӀама а лаво ле тоагӀар деш дац.

Районни халкъа тӀахьожама комитето, тоххаш бахьуз тӀехьагӀа гучадьхийрех дахьа оттаь материалаш дукха ха йоашаш мий массане къаьста а аь чӀоагӀа бехк бахккхар управлене начальникаха В. Лабинско кхи керттерча бухгалтерах В. Шальехохи уж лертӀаьльмма моттигаш шо ийсъхьийтарах, царчера тӀахьожар управлене бо материальна ше юхаметтахоттадара бехке бараккара кьуча хьалоаккхаргдола гӀулакх деша. Цу кхьан ханна комитето гучадоахарча халкъа тӀахьожама группа (председатель Ц. Скрипников) тӀеллатар дӀа-яха ухийтача материальни ценностий учета тӀахьожам юаттабола бу болх тӀоагӀбелга а кхоачамбоацарш дӀадахача хьоамара хаьха леющега я.

В. ВАСИЛЬЕВ.

Грозненски района халкъа тӀахьожамна комитета председатель.

А. РЕВАНИН.

Грозненски района халкъа тӀахьожамна комитета штате боаца инспектор.

РУЗКЪА ЛОРАДЕШ

[redacted] хьахар аьдда Ленина 100 шу дизара юбилейна хьаьабейа ийттачу бе кхесарзай.

[redacted]

Уж тӀахьарча хана тӀахьожамлоь [redacted] дукхха найда [redacted] гучадахай.

Хьача [redacted] хьалкхоахар района совхоз [redacted] [redacted] бар бахьан [redacted] ве хулаза.

«Назрановский» совхозо 9 бетта доагӀачул совгӀа 60 центнер доагор доалакар. «Октябрь 40 шу» совхозе кхи а дӀаьо хьахр. Укхаза дукхьал пхаьи пхьоалагӀча отделене цу шахьа доагӀачул совгӀа 320 центнер [redacted].

Совхоза халкъа тӀахьожама контролерий группо техкар ш гӀулакх. Гучадьлар отделенеша, бонтаьлхаш доагоф мӀайла дара ца деита, из дукхагӀа дар совхоза найда боацача гӀулакха укхза трактораша, автомашина лоадаь хӀама. цунна учет [redacted].

Нийсса ахий [redacted] специалистий йоацаш болх бен хиннай укхаза. Шоай хьалтдола доагора килограммаш дӀанъе а дӀа ца ятво а [redacted] болаш хиннаь шоферашъ.

Дукха найда боацаш доагор «ду-ом» хиннад боахалгопа товашни температура тоалин болча [redacted] хьайтарах.

ТӀахьожамашта гучадьлар совхозашка доагор леладу моттигаш вичахьл тӀа хилар. Дукха уйла тӀадоахийтай бол соцавай [redacted], специалистий доагор леладу болхам, резервуараш, заправочни инвентарь боагӀача тайнава тӀал хилийтара. Цо шиа «пуъ» хет ийона яц.

«Орджоникидзевский» совхоза хӀана а дӀасттаьлга 1968 шера хьасна бензабазацна. Ца сени, из дустам дӀахех доагор «камаьраша» болча заправщикашка. Вешта уж-м дукха хилла в хилан: шоферашка, трактористаш цона бу ца бахь.

Совхозий нефтебазашкара, гаражашка, бригадашкара доагорах лайтача отчеташе хьехача хоргла ца болх мел терам тӀабахийта бен ба. Ка... фуйтагӀа лоргла аьлча сан ца оттаь я уж шоар. 100 центнер совгӀа доагор хоаль хале а из хӀаца хиннад, шаьа бехке вор, фу бахьан хь ойлаш сиг вац.

Дукха тӀаьогаш цу боахашаьца гурбан даьттаьн охача, фу дӀадуча хера, духхачь моттигашка толаш агротехника бехьоааш. ХӀьта ший каммахьа тӀахьожам ца бича яхт чуэлача хана мара гучадалац цу гӀулакха деш дола зе.

Цулухьа укх шера хургбача ахате хьуввуъача дарл миитта йол хьожам хилар халкъа тӀахьожамехой. «Октябрь 40 шу» яхача совхоза хилар уж. Дукха моттигаш нийслу укхаза агротехника бехьошаш толхаем.

Къаьстта дукха моттигаш нийсъелар лаьтта ве дӀарах кӀа дӀалера бехьонаш толхаеш цхьоалагӀчен шолагӀчен отделенешка. Миття 10 гектар хилалл лаьтта доацир цу лаьшт отделене.

Селпашта йоагӀача тайнара регулировка ца еш, соннинаш дӀа-ца нийсъеш дӀадаьа лаладьдар хьатам совхоза боаладий дукхагӀа йолча моттигашка.

Халкъа тӀахьожамашйоа ший кхамахьа сарцагӀа а бахина гучабаьккхар из болх. Бехке бараш а бисадар метара.

Халкъа тӀахьожама комитето дийцар из дем. «Октябрь 40 шу» совхоза директора нов. Араниева тӀадиккхар агрономаш их. Яндиеви Тангиеви бехктохаме оал аьнна, агротехника тохкарах совхозе хиниз йа бехкебоахий чотъ шкатта а оттаде дем.

Совхоза керттерча агрономе нов. Дзаурова бетта доагӀача ах алапеша мачет йир. Цхьа дӀалуни, хьаьтта оалаш миитта гӀалоташ юкъедутаахе а тӀахьожам ца беш сатийна хьагӀача мерббахама производственни управлене керттерча агронома нов. Аушева дӀахайтар ца бехке вола.

Тайп-тайпара да халкъа тӀахьожамхоша шоай уйла тӀайохийта делаш. Массанахьа а кхоач цар бӀарг, цхьаккха кхоачамбоацар дитан тесса.

Цар аьлт лаккхьергйолаш шоаш беш бола тохкаш цӀена а хоаш а бергболаш уж Ӏомабе, царна лиит дӀаьхьаш ца тхо. Бест-каста беседаш ю оаха нарца, комитета заседанешка бех, дӀаухаш группашка а постешка а хул.

А. ТЕРКАНИЕВ.

Назрановски халкъа тӀахьожама [redacted]

ЮВ ГАЛЕ ЧУ ЙОЛЛА ГӀЕРТ

Редакцеца ца аьлча юхь тӀара хувца а сана ше тохий а ца хови мол техар Сунжерча консерваш завода цеха начальника Вакуле Лидия Алексеевнас. ТӀакха со цу заводе эттара хьалха вешита а «гуза йача кертех ий хӀана хьнай», сона ца хозила я дӀахайнача тӀехьагӀа са чу дера. Хоза къамаьл а деш хьалхаита авар. Шоай бохаш хьо а хьохаш йоакхача цехе гӀолла цхьа-цхоза гебаккхийтар цо сона.

90 гарга болхло хила везача цехе цхьа иттех сиг мара вац, Ӏоа а хьалла а сеца литт шиз йола механизмаш. Шийха я, шо а бах латт склоле дӀачуяхьа кийтьаь кхорий сока банкаш. Цхьаккха бетта лертӀа кхоачашьйаь цо продукци арахецара зашни. Ноябре (1968 шу) планах 650 эзар консервай банка арахеца езаш яр цех) цаӀ мара ла из заводе. цудухьа цо болх барга хьежщ мара лела йиш яц предприяте гӀулакхаш), хӀаьта арахийцараш 383 эзар яр. Эттара доархӀамерча декабрь бетта 500 эзар банка мара ешиамцар цехе планЦхьабакъда шох а хӀана хиланзар. Ах зашени мара кхоачашъе магазар.

Шоай болх миття эсала лелавдаьа тоаш ца хеташ техайий-хьогӀ начальника из шо? ХӀаьта а цу гӀулакха из бехке хиниа мича Ӏа. ТӀакха магагӀа ла-хьогӀ цун бахьан?

Уж дотттаош дагаухар цехе зеланне а, хӀана аьлча кӀур хила йиш дичий цхьаммахьа цӀи на хилча. Шох хӀана техар Ӏа ххаш дӀатӀагӀерта а тоам мичабар.

Ер хела соль-я вац из малагӀа бахьан да. Октябрь бетта бахча балхьа алаий хьалуча хана дар из. Шоашта доагӀар дӀакйщ бальча кхьа списка тӀа а хьежаш 10—20 сом ахча дӀателар кассира мкь-юкъерча боаллоьта. Юха гӀертачунга: «Ӏе цедоаш Ӏа, цо дах зе-м аз хьатӀазаргӀа хьона», — оалар кассира.

Лидия Алексеевнас начальник ларна 20 сом йӀмар, сменни мастера Гарикова Любовь Дмитриевнас — 15 сом… миття ши-ший «чинага» хьежиа. Деррига а — 558 сом.

Цэзал преми елар цена коллектива цу бетто план тӀеххкхочаьшьй аьлиз. Дика да-цх хӀаьта, из баьхьан долаш сенна етт шок?

КӀезига фо чу а теха план совсань яьхха ар из преми. Бетта бахча балха итог йича 699 эзар банка мара хилавзар, хӀаьта цехе кхм йиса хӀана а мар. План кхоачашъяра цхьа зазо консервай банка мара дар эшаш. Мичахьара яьаргьи из? Кахьаргша нах бе плаизш отделе багӀарац. Цар дӀабена «хьагергир» шифра кхы а кхо эзар совгӀа ӀоттӀа а теха.

Бухгалтере багӀарашa кортош ӀочутоӀадир за преми миття еннай ешш аьлча. Шоашка дахча хаттара нийса жоп лаьар кхыдар шкъе а тувсаш. Цхьаннена шоллагӀвар бахьемар «фу дича бахьахь да аз» ахаш санна. Цхьа ха аьшчача гӀолла керттерча бухгалтера Даурбеков Ахьмада «дӀахьоаха хӀаьта» - аьнна моле аз хьашпача шуҗта ца темашше шашам хьосаш боашбехар вахам.

Цхьа сахьат совгӀа ха дехкхар бухгалтера нов. Лавренова заводе 11 бетта яь брак дагаръеш.

— ХӀалаьла сонга хьешам мӀагӀаш шо, итог яь сиий аш? — аьлча «шефа» бӀара а хьежа ефу аьлча бакъахь хӀ аз» аьлча санна Ӏохсора. ТӀакха шефо «дийлова» яь гаьна за уж документаш хӀанз хьоноралагӀача дац, аьле.

Со а новкъостал де еттор. Ах карнахьа ифоа-дӀаьача ше хьажа а хьежа: «А, из брак яц, бой я, — аьле юха тоайора Лавренова.

Юххера а къасс-къаьс аьха хигтрдаь даьхар тхо бракех хийщ яь, 9000 сонгӀа сом хилар. Бакъенаш лаьрхӀача дукхагӀа а хургдор из-м… 17000 сом доагӀачул сонгӀа дӀашийтаз продукцега.

ТӀехь-тӀехьа дукхагӀа нехдухийт завода дӀахьайта консерваш найхаш яц. ве качестве болаш я кхаш. Масала дӀалахача шера 7-ча августе завода нахалаш Грозне Ӏе а бийта бонбеш оттаьж санна тӀера кешш хьаь а лехкаш хетта шоай 12150 кхилла йола консервни банкаш мах дӀаьхьа аьлар «Горпищеовощторгера» бзрана.

Уж акхар гаьл-гаьйгӀа бохкача вагонаш чу кхача банкашта юкъе дӀачу а тетташ бордалча. жехка гӀолла дӀа-хьа яхийтар. 1-ча октябре дӀаьаха а хабар дера Грознера шун Ӏаший сох ехан тхона аьнна. Машина етта уж банкаш а хаьп цӀенара цига Ӏовеса хьалха уххазе хинна саладь заведующи (цуниа тӀалаттар уж). ЙоагӀийе я стенне яхийтар из машина а. банкаш кхабчира дӀакъе ххийта аьнна.

— Цирна ца соацне а оаха Ӏоккухьагта за из-м, — яхм гӀулакх дийзе гӀертар керттера бухгалтер. Шоай гӀалаташ, кхоачамбоацараш къайлакхатьа Ӏемараита тара хийтар тхона укхазар кхьоболе бехкехаара нах.

— Реализаце брак сол дукха хул шун аьшо хӀт тхона, фу балхаш дохаш за из? — аьлча кӀаьхха кхоттаьа а сенна хьаьаш тӀа пулгаш а оттаьль мерта юха тӀехьожена бахийтар заборатра нов. Миранчуна.

Иаза цунна дуьнарах хӀана хургдолаш дар «Пере яха хургда доалий укхазар цхьабараш. хьалдийха хургда шуга деррига аз дӀа йолаенбаьр из. Котале шо лехал йоех хийнна хьакха урс. Нагахь санна из хоаш теха из шок хйнмеснаре деррига вай мел дейшар къайлакха а летар.

Шера план кхоачашдаьац заводо. 6 миллион банка консерваш арахеца езача 5 миллион совгӀа мара арахийцаш. ХӀаьта а шен кхоачашъяьш из оалаш сиг кораламар тхона завода кулгалхоех. Тресте вагӀача цхьан «дийнс» аз хьажа а хьежа «цӀор» лоаццйрга цу плана аьнна йоах.

Из дага лоаш тхо дагӀаш я а еш кора йӀал хьаьттая трактор миччатайпара хьатӀаттйсача консерваш банкех етта толешка тӀехьа а йотоа.

— Уж мича хьо еш?—хетт оаха болхлошка.

— Кхалаш тӀа дӀанкхоса хьо-кх. Сенна еза ераш.

ТӀеххьача 5—6 бетта 300 совгӀа 1—3 литр чуйоза консервни банкаш бола хиннай укхаза. ХӀана шоай хургь оха банкаш я уж, брак, яц, аьнна мы дӀакъйлаханкха гӀерташ ба укхаза цхьаболча бехктохаме нах. ХӀана аьлча бой хиннай аьлча аттагӀа ла.

Со сай гӀулакха районо вахача тӀеххьа телефон техар сига завода бухгалтера.

— Из Ӏа хӀалаьа 9 эзар сом бракех ямалаш хьона. Бой я ма, бой, — йоалар трубка чу махача саги эаз.

ТӀакха кхаласаго дӀакийтар трубка: Из къамаьл дар цо эзар а. Нагабоанна хургйар-кх уж се дӀанахачул тӀехьагӀа доапаьйло а хӀаналарча галле чу йолла еза шо, аьнна. ЙоллаЙта. ХӀаьта а ххоана аьа ца яргийн из-м, цар дестара дӀачутӀаьйой я.

М. ЗАНГИЕВ.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГӀА

«КхоалагӀа моттиг» яхаш яр «Шалинский» совхоза фермашка гӀолла «Сердало» газете редакце аьча рейда материал. Цу тӀа найна цӀехкаштара кхоачамбоацараш дӀаьнкара хьехьехьа редакцега хоай бу КПСС Шаьл районна хьалхарча секретара А. Осмаева:

«Шалинский» совхоза шоалагӀча отделене специалистачен кулгалхоша шоай доахараш лертӀа кхоеоча ца дар бахьан доаш дӀаллахоча шера боаханна, газето яхача тайпара, 34752 сом зе хилар бахьна. Деттача доахкиша во гӀулакх дар бахьан долаш царгара йоакха шура дикка кӀезигъеннай, концентрированний хоахьоа лочаьадана, хьайбан кхаббара рацион толхаьей, зоотехнически учет лертӀа лаьана. Миття хьалаш оттадар кхоалагӀча отделене а — хьайбаш лаакерий кхьалагам лертӀа вӀаштӀехьбаккхара боагӀа тораш тӀабохийтабар цига.

Газета материал района халкъа тӀахьожама комитете йийцай.

Шей бола ледара лелабарах, дӀамел лечьаьараита дукхаьа хьохаьа ца лоттабарах, мачазалкхена доицьа зе дарах шоалагӀча отделене управляюща И. Магомадов балхара дӀаваьккхав, хӀаьта цу отделене зоотехник волча нов. Саралоева уж сиига дола гӀалаташ кхы дукхийтача мегаргдоацаргта дӀа а хойтам, строгий выговор яь. Цул совгӀа, статья тӀа йоагӀача цӀехкаштарча кхоачамбоацарашта бохе хьараш балхара дӀабоалаб шурьйй-товарни форма бригадир нов. Батаева, учетчик нов. Ахмадов.

Уж гӀалаташ дӀадахара кхочашьаца мероприятеш тара хьайий хьайбаш кхабара гӀулакх тохке. ДӀайыхьа буца доахаргара йоакха шура 120 килограмма тӀахийтай. ХӀаьта доархӀашта доагӀаш хина специбоказьа, ахаш дӀалосмал. Шурий - товарни фермий бохьабой къошетешен салийарх хьехаш тоадара де шел лелаш кхоачашдеш дов.

ХЬАЬНАЛА КЪАХЬЕГАШ

Назрана района Орджоникидзе цӀерагӀча колхоза Махка тӀаьча форма хьайбаш лелаяараша чӀоагӀа бовма тӀабахна кхоачашду шоай декхараш. Царна юкъера укхаэ дикагӀа бу бола аьннц сиг тӀехьекхе хаьа да. хӀана аьлча массине а дес тӀара, хьажар ца кхоадем къатьет кар.

Шийха тӀо дар, ца хила Ӏонадааргь — цар массанера гӀулакхаш в хинча дӀаттад.

В. И. Ленин ваь 100 шу дуза ш гаргкьхеачаш социалистически хьаь шэъе а баха, цу лелина керачь къахьетам тоьламийша наххьабахи хийичуш ба цу фермера хьайбаш лелаяраш. Деррига доахал, цар Ӏуналь деш дола ӀаьсийтоадениЙа да.

Абдурахманова Табарака кхеду Ӏаьсий. Гал а аха новкъостах цу ше къелоча Ӏаьсий лелаяраша. Дӏахалача шера цхьаьзкха тӀера ца лоалийтам хьалкхеду це ше Ӏунар лела хинна 50 Ӏаса.

— Сай къахьегаьа тоаьшш В. И. Ленина 100 шу дизара юбилейна хетаду аз, — йоах Табарака.

Сурта тӀа: ше кхедеш йолча Ӏаьсех цаӀ маргӀа а доалаш латта Абдурахманова Табарак.

Тексти сурти С. Саралиева.

«СЕРДАЛО»

3-гӀа оагӀ. 14 марта, 1969 шо.

Керлача, 1969 шера къахьегама толамаш накъаэра «Веретено» яхача Ленинградски фабрика объемни туьлорга цеха коллектив. Петилетка кхоьалгIча шеро план ханал хьалха, 10 декабре, кхочаш а ян, придаль шинкаша заданел соьгIа кийчдаьа дикалга ... тхах ярел эшашагIа йовца жакеташ, свитераш, кухташ кхы тIа а бIаьш эзараш хьаллабургдола синтетически туьлорг.

Дикна лакхьенний къахьегама авсарла. Цунна аьттув боаккх уйла а еш вIашагIъеллача производства. Дукхха туьлорг хьаьерех 1968 шера лакха культура йоле пех аьнна цIи тиллий. Болхлошен специалисташен къовсам лоаттабу коммунистически къахьегама коллектив эха сий дола цIи яккхар дукьа.

СУРТА ТIА: туьлорг доlен. тIаустен производство. Хьалхашкахьоръэр йоачIингашта туьлорг тIадусташ йола комсомолка Пашева Нина.

П. Федотова сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЕГО КЪОАБАЛДАЬ ГIУЛАКХ

... шу хьалха дар ... № 2 болча Наьсарен юкъерча школе. КхоалагIа класе чакхйоаккхар ер кхуш ... Тамара.

Хьанна хов из хIана малагIа болх беш хургьи. Йоккха опыт болча преподавателя Клименко Иван Михайловича цунца къамел хиннадецаре. Из къамаьл хинначул тIехьагIа уйла чIоагIъелар Тамарий хьехархо хила.

Цкъа шу хьакъехьа къамаьл хилар Тамаре шийца дена ягIача Амината.

— Са къамаьл хиннад вай хьехархочунца Иван Михайловичаца, — аьлар цо. ЧIоагIа мераьлий сона цо хьехархочун говзал. Сенхан шагIарчарца а дагаьлийнай со. Раьза ба уж а.

«ХIаьта хьона хьайца фу хетт?» — хаьттар цо дуйцачунга ладувгIаш ягIача Амината.

— Сона хуий Iа... Хьехархой институте мара гIоргьяц цхьаннахье. Цу гIулакха аз дика уйла яьй.

Из къамаьл хинна шин бутт гаргга ха яьнначул тIаьхьагIа Нохч-ГIалгIай пединституте дена дIа а йийца установочни сессе яхар Аушева Тамара.

Наьсарен бархIшерара школа. Хьалхара урок. Из цIаккха йицъургьяц Тамарена. Хьачуйоаьа из классе. Парта-тета доаиш ... Хьажар а хьаьта, дIалейт цо шие тахан дена ухкаа хьехархо йолга.

Ткъаь ннтех бер да къонача хьехархочоа бIаргаьлжаш. Хьехархочо валачунга ладувгIаш, нагахь санна цунгара ледарло йоле, из кхетадергдолаш. ВIаштта массеха сахьита ... хьалча санна хийтар цунна шийэтара хьалхара урок.

ХIара денна Iомаю Тамарас дешархой, омалаш. Цхьатара хилан уж. Цхьабараша шоаьта дIахьехар сихха дIаэц, хIаьта вокхарца дуккха болх бе безар. Царех яр цу классе яьгIа Марем.

Заьматта йолча хама дени дамана доацаш, йоккхача саго кхеш яр из. Дешарца цун кхешта безам болаш санна хеталора Тамарена. Цкъа санна дукхаа цунна къамаьл ду хьехархочо, цхьабакъда, шиъ дагар дар хьадуцнацара тIера эц йиIиг. Тlаккха цун цIагIара махар миштад хьажа йода из, йоккхача сагаца къамьал ду. Иххера кордаоагIа Тамарена эшаш дола «дIоагIа». Хьалийцар тIаьхха йиIига шийна говкъа дар фуд, дешар-эшар фуд. Цул тIехьагIа хьехархочоа а дукха аттагIа хилар.

ХIана а долаш да тIехьабисача наьх юкъе къоча гIоаакхаш. Царех дархIа ... лехкарашка ... уйлаш. ХIанъчул дуккха а хьехагIа нийслора цу тайпара харц уйлаш йола наь ннтех шу хьалха. Къаьстта чIоагIа къовсам лоаттабора Тамарас цу тайпарча ... .

Дукха бо Тамарас хьийха; хIанз юкъера школа чакхъьяккхачул тIехьагIа хьаьнала кьахьегаш бола гIалгIай мехкарий. Доккха баркал йолх цар шоаьта хапиахьа тIа даьча хьехархочоа Аушева Зяуддина Тамарена. Цох доккха совгIат хул хьехархочоа а.

Ший хьехархочун болх нийса дIабахьарал совгIа, йоккха общественница а я Аушева Зяуддина Тамара. 1963-ча шера СССР-а профсоюза XIII съезда делегат хиний из. ХIанз а из Нохч-ГIалгIай облсовпрофа Пленума член. Шозза хиний Наьсарен райсовета депутаталла хержа. Массааш мийна халкъо тIадила гIулакх ... Тамара.

... Iома педагогически ... болгал а боаккхаш, из хьежаш юххьанцарча классашка завучалла. Из боах а дертIа дIахьу ткъаь пхиъ шу мара ... йолча гIалгIай йоIо Аушева Тамарас.

Цу хьалха хьехархочоа нарагIдьнна башха дика гIулакхаш бехкая а доахаш Тамарена «Халкъа просвещене отличник» яха значок. Цу совгIато кхы а сендаккхар Тамаре хьивар. Бакъа йолхацехьа заочно дешаш чакхьаьккхар цо Нохч-ГIалгIай педагогически институт.

Кицта да гIалгIай кхаьсага, боакъонца йолча ший гIулакха говзалча Аушева Зяуддина Тамаре вихар. Сатем боацаш, массааа кердадар лоахаш, мелла хаьз яр аьна шев на йоалаш хьовнаш найрра тIехьалха тетташ, толамий ... ца йоалаш дола дикка ... хар.

М. ОСМИЕВ.

ДУНЕН ФАЬЛГИЙ 40 ТОМ

Берешта ... дуьцарий гулдаьд «Мацдыга» яха гуржий издательство «Сабчота Сакартвело», художественно ... 40 томе ... ун.

Гуржий ..., гуржий ... специалисташа, писательша ... фольклор гулдеш, арлагIа нийсдеш, перевод яь. ХIара тома юкъейаьлай халкъий дуьцарий дикагIа йола образецаш а цIи хоача писателаша А. Пушкина, Л. Толстоя, ... Гримм, Андерсена, В. Гаршина, кхычар ... дуьцараш а.

Хьалхара цкъ том ... дуьцараш.

1969 шера ... гуржий, абхазски, ... итальянски дуьцарий ... а 4 том.

ХIара тома объем — 15 печатни лист. Ший тайпара ... 1972 шера.

Андрей ИОРДКИПАНИДЗЕ.
АПН корреспондент.

МОЛДАВСКИ ССР. ... йола моттиг гектар хIана ... аьнна хургья Тираспольски района Карл Маркса цIерагIча колхоза теплични боахама кердача комплекса.

СУРТА ТIА: теплицаш хьалъечаь.
Н. Субботиной сурт.
ТАСС фотохроника.

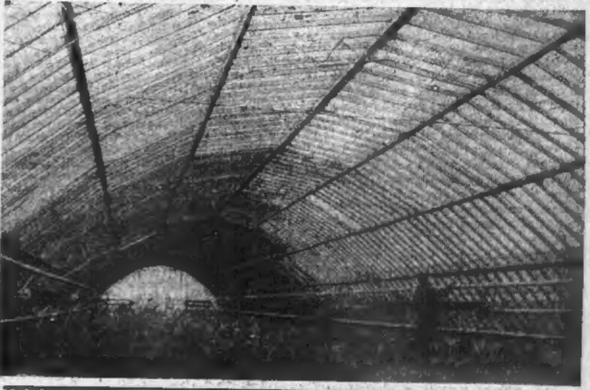

МАССАНАХЬА ЛЕЛА ТРАКТОР

Липецки тракторни завода ... арахьецай Т-5 яхача тракторий парти. Чархаш тIера трактор я из, цхьайолда, цо бече бала коэффициент гусеничникий ... массел хIана яц ... а. Эггара къалхарча аргIанна из да цхьатарра диаметр йола йиъ чарх цун ведущи ... долаш. ХIаьта хIанзалца ... тракторий тIахьашкарча чархаш дукха а лакхагIа ма хулаа хьалхашкахьэрчарал. Цун совгIа, кердача машина тIаьхьашкарчаьра чархаш дIа-юкъ ерзаь ... йолаш а.

Хьалхашкарча чархашкахьа дIенза я трактора двигатели ... Из мига вIашагIьелла ... трактора дозала ... хIаьта тIахьашкарчоа ... долац. Цо ... машинаш тIеьтайса болх бере.

Фица шельви йола, йиъ цилиндр йоалла 50 говра низ бола, минута 1800 гобаькъ дизель а механически ... скорость боле передачай коробка а оттаьй Т-5 яха трактора тIа. ... сахьта 2,2 километргара 39,7 километрга кхочаш а.

Конструкторашка йоакхо ... трактораста къахьегама ... товдаро а рулевой механизма гидроусилитель а йоалаш а, ... доакхаш, ше сат Iона моттиг а йолаш йола кабина цIена ... оттаь ... а. КIал ... а дене гидроамортизатор а йолаш йола трактораст Iомайна водителя ... хьалха найсбаш ба.

Юкъарча ... хоа йолча универсально пропашной трактора базова модель а хила дIаоттаьв а Т-5.

Лазарь ЛИВШИЦ. (АПН).

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ЦХЬАНА ЛЕЛАДЕЧА СОВЕТСКО-ФРАНЦУЗСКИ ГIУЛАКХЕХ ХИННА ДИНАХЕТАР

Укх кIирагIа Париже йистельлар 1966 шера 30 июнерча советско-французски декларацега хьежна вIашагIъеллача, даим болх беча советско-французски юкъарча комиссе кхоалагIа сесси. Цун балха юкъе 8-ча январера дена 7-ча январе кхаччалца дакъа лаьцар СССР Министрий Совета Председателя заместитель В. А. Кириллин кере латтача советски делегаце.

Сесса итогаш йир Iилма-технически экономически дакъе цхьана леладаьча советско-французски гIулакхашта, белгалдир советско-французски гIулакхаш дIахо легIадувларга наьхьаш. Керттера вывод, кепатеха арадьккхача коммюнике из баькъехьча тайпара, цхьана леладаь гIулакхаш шинна а мехка бертахен пайдане хилар яр.

Толаме деrIанхай торговли. Пхе шера ль хинна торговля соглашени дIайоаленнача 1964 шера дена шин мехка юкъера товарооборот шозза кхаьзен дукхагIа хиннай. ХIанзарча бIарамал шоала тIехдовла йиш тулийтаргIйолаш йола ВIаьхьача ханара керда соглашени кийчъе йилзе лаьрхIад.

Сессе дакъа лоацаш хиннарашка раьза хинна белгалдаьккхар, Iилма-технически дакъе, белггала аьнча тайп-тайпарча бесай телевидене, маьршача гIулакхашта космически аре каравиалара, океаний ресурсаех пайда эцара, биологи медицинаш дакъе тохкамаш дара а хIаьта ниттта металлурге, химе, автомобилаш хьаяре практически проблемай а дакъе яь дукха соглашенеш толаме кхоачашъяь хилар.

Шин мехка торговли, промышленни, Iилма-технически, культурни организацей викалашта юкъера бувзамаши вIашагIбеттабалари дIахо а хьорга, шер а дерга.

ХIанзара сессе дег тIарча безамехьа а дIа-хьа дуьнар дика кхетадеш а хилар. Франце копайлазонцо общественностон чIоагIа уйла тIайохийташ яр. Цо хьахьекхар, кхаар безача шин мехка юкъера гIулакхаш, цар общественни строй тайп-тайпарa але а, миттa хила долаш.

«ХIанз бокъонца тоаденнай цхьана леладу советско-французски гIулакхаш», — белгалхоаких кхыча комментатораша а хегар дуьнаш долча «Нуве журналь» яхача французски газето. Боарйоазо дагадохийт цхьана лелидаь уж гIулакхаш Бонно спекуляценен шантажаи хьовзабаьча тийнача балхо валютно-финансови кризис хьоальча халача деношка Францена къаьстта хаьхе хинна хилар.

Советски правительства тешаме чакхйоах, укх деношка СССР Министрий Совета Председателя А. Н. Косыгина из белгалдаьккхача тайпара, «тайп-тайпара социальни строии йола пачхьалкхенаш машаре яхара ленински принципагара» хьайоагIаш йола кхыча мехкашцарча доттагIала гIулакхаши цхьан бартана бувзамаш леладара политика.

Ший къаьстта викъ леладеш йола Франци кхоахам кIаьдое гIерташ я. Цун политика 1966 шера ... президента де Голла ... Советски Союзе вена из валча хана. «Дукхача естественни, исторически, халкъа, политически бахьанех, — аьлар цо цу хана, « массе еагIорахьара бокъонаш йолаш я Советски Союза Франция машар беаш бола вай ши мохк тахан ... дезача гIулакха дукьа, белггала аьнча — машар оттабар лухьа практически дакъе а политически дакъе а пайдане а долаш цхьана гIулакхаш леладара».

Юкъарча комиссе парижски сесса керда дакъа лаьцар доттагIал дола советско-французски гIулакхаш чIоагIлара юкъе, хьахьекхар кхоахам хIаьдIара а Европе дерригача ... машар оттабара а ... дакъа а Советски Союза Франция раьза хилар.

ДОХАДАЬ «ДОТТАГIАЛ»

Лондоне арIанарча конференце гулбелар 28 мехка къамий содружества членийн премьер-министраш а царна хьалхара баьхка пачхьалкхений делелаш.

Из тоам бола ... — сийле дукхаезача английски империалистана британски колоньяльни империй карлача формехьа юха дIаоттае лаьрхIача английски империалистий уйлах юхеиса алха ше цаI мара хIама доацаш йола цIи я. Шоай пачхьалкхени общественни строеш, хьашташи дерхIарашн юкъара хIамаш кIезига долаш хинна из Iеш, дукхагIча хана шоайла вIаши духьала долаш а йохьи тайп-тайпарча пачхьалкхений бе-беча бесара конгломерат а хинна кIаттай хIана содружество. Уж дерриге мехкаш хIанз укх сахьата группировкаш юкъе ... исторически ... экономически бувзамаш бахьан долаш. Цхьайахьа, царех дукха царашка тIа-тIа чIоагIагIа дек дIахьача маьна из гарг дIахьоа яхан.

Вай деношка ший критически эттара хьаьчай содружество. Лондонерча конференце хIанз юнцаш йола проблемаш содружества членех цхьанне а терхал ца ен. Йита йиш йолаш яц: Къамаш ... мукъагIем хилара проблема. Конференцель оттаьча ден повестка тIа цу тайпара формулировка еце, а, из проблема хьаькекхай тIема тIаьхьежача шоайла геттара бе-бе а долаш, цхьабакъда, мукъара органически дувзадениа а долаш латта, содружество ший лагерь ... деношка. Кхело баьча бегех шозе а керттерча дакъе бекхе еш яо группировка лидер ше — Англе хилар.

Из, кхъа-хале, родезийски расистанна хьаьл митеж а Родези ... мукъаьлна республика я, аьнна дIакхайкнр а да. Афро-азиатски мехкашта тенна хаьа из митеж тоIае средствани йолаш английски правительство хиларах. Массанена а аьхра дагабоагIа. английски доал дераша хьалха хиннача английски колоне — Британски Гвиане прогрессивни правительство дIаккхара ... «сухал» Лолче, Англе низ из кхачарах а долаш, белгаларча. чIоагIа хIана оттача английски гIозарана кIайча родезийски расистий гадахарах цу тIеххьарчар йиш хул массаяш а мехка бахаш бола йиъ миллион наь боешбе.

ШоалагIа — дале, сех дукха ха яц бокъонца расистеди фо хьийна законаш Англе шоайцига тIанйца. Содружества ерриге бокъонаш тохкa а еш — цу дена дукхьаьларчех ... маIанагIа — кIай боаца гражданаш мехка чубутаргбоацаш наькъаш дехкаш йола дискриминационни бокъонаш оттаьй цо. кIайбараш цхьанаха дукьало йоалаш чакхбулийташиеха а.

Англе эрахьарча политике миттa тIехьаьнилай мехка чухьарча расистски гIулакхашта. Цуина Вильсона лейбористски правительства хьахьекхар, цунгара, консерваторашкара а мо мара, дукадар хиларга меттел, дукхьал англичанаш массаа а ..., колоньяльни политика бахьан айлаш еррига шоай аьнера проблемаш тIаккхьачча, хьаха колоньяльни хиннача халкъашарча гIулакхашна озабеши боацаш хилярга а хаха дог доаппала.

Английски капайоазоно хаам бу, пачхьалкхений конференце дакъа лоацарех дукхагIа бараша Англе Родезера расистски митеж тоIаара ... дола гIулакхаш чакхдахьа цунгара хIалехаш хиларах. «Хала ха дукха езаргьа Вильсона», — яьау лондонски газеташа цунна дувзадение.

ТIах аьина йолча английски дипломате, бакъьлар аьнча. догдоах цу гIулакха а хилара езъа а йолаш эраллaрга. Конференции юкьатIъохха лаьрхIача англичаний плана контураш хIанзале а хьагучамал. Англе шийна гIо-ловкъостал хиларга тогдоах шоай аборигенашна родезийски расисташ ... тигIа боацаш болча Австрален Нови Зеланден «кIайчаргахьара» а, хIаьта миттa африкански цхьоагIо ... Малаве президентагахьара — Бандагахьава а. ХIаьта керттерзар, кхыча проблемашка диллача азиатски мехкаш африкански ... дукхьаз а оттадаь родезийски дош дуккхча проблемашта юкъе дIахегаде гIорт Лондоне.

ЙОХКАМ ЧIОАГIДУ...

Франкфурт-на-Майне шхера Рейн-Майн яха американски тIема аэродром Атлантикана тIагIолла тхалача «фегарча тIаь» буксенцачара цунт а хинна хаьттар массеха дийнахь. «Старлифтер» яхача Iаьльате йоалийча транспортни самолеташа океан дехьара хьакхувла США мотомеханизированни доакхой салтий эсараш. хIаьта миттa тIема кхоачам. Хьабоалабаь фу. Кайзерслаутерна, Мангейма, Карлсруэ районашкарча складашка хьалхагIе а дена лоаттаеш йола танкаш, бронетранспортераш, артиллерийски йоккхий топаш, радиостанцеш хьа а мийца, къулбехьенгахьа. Баваре территоре гIарча Графенвера тактически полигонагахь гIергба. Дуккхьаз нагача, Чехословакецарча доазонна юкъарчал доацаш гарга а йихьа, январь бош — февраль бегга юхье дIайоалергья тIом дIабаьннача тIехьагIа американски эскаро ФРГ-е ньарех йоккхагIа йола, «Реформзер-1», «Крестед кап-1» яхаш колоии шIераш а йолаш йола маневраш. Царна юкъе дакъа лоацарга вIашагIкхайтачча Штатанара хьатIаэзча 15 эзар совгIа салтеш эсарен. «Фантом» яхача бIаь гарта йолча истребитель-бомбардировщикаш, хIаьта миттa массаа а малхбузенгермански территоре тIа латтача 7-ча американски ... а.

Цу тIема демонстраце Пентагонерчар бокъха лоархIаш беш хилара тешал ду «фегарча тIаь тIаь» гIолла сехьа яхийса хьалхара эшелонаш ... «инспектирован» яра Федеративни республикe американски эскара штаба начальник, укх тIеххьарча ханашта Вьетнаьмерча США бIун главнокомандующе пост кара йолаш хинна инарал Уэстморленд ...

Цу манеураша мерхIар фуд? «Нью-Йорк таймс» яхача американски газето дена тешагагIа, цун маIан да. «нагIхьа санна саггота гIулакхаш нийслой атлантически союз чIоагIъе ... кхачаргбола ВIашагIкхийтта Штаташ хилар» дерригача дуьнента маIахха а дIахьокхар. Военски оборона министерствацарча ший бувзамех доаьаш долча «Франкфуртер альгемайне» яхача малхбузенгермански газето «НАТО тIема низ гойташ болх демонстрации» я аьлар цу маневрех. Кхетадеш яц, бонниски политиканц инаралаши ФРГ территоре тIа хьоальча аргIанарча тIема провокацеш ... хинна болга. Укх тIеххьарча беттанаш дуккхьал рейнски столице, ... кхачадьарчул. чIоагIагIа йийнай НАТО тIема машина чIоагIъяра, «атлантически солидарность чIоагIъяра», кхыдола тIаьхьехаман бен хIинна оаза.

Социалистически пачхьалкхенаш вонашта лоаллаха айхха оагIув йолаш яхача районашка кердагIча техникаш кийчъяь йоккхий НАТО тIема соединенеш чугульар тулен халкъашта юкъера кхохкамн чIоагIбарен бонниски милитаристий агрессивни плааш негарен акт санна мара кхыча тайпара дархIа йиш йолаш яц.

Цу тайпарча гIулакхаш европейски халкъий машарен кхерамалена хьашташ дека долаш мех бараш аргIазбутаргба.

В. СЫСОЕВА,
А. НАЗАНОВ,
А. ТЮПАЕВ.
(ТАСС).

Спорт

ДЕШАРХОЙ ЯХЬАШ

Тайп-тайпара спортивни яхьаш дIайихьар каникулий деношка республика школай дешарахоа. Сакъердаме чакхдаьлар Ростове хинна бе ловзаьча бургаш ловзараш. Нохч-ГIалгIайчен дешархой сборни (йиIигий а кIаьнкий а) командаш хилар цига дакъа лоацаш.

Дика хьоакхамаш гойтар яхе йиIигий команда. Дукхача командаел кот а яьнна финале яхар из. Бакъдар аьнча укхаз аьттув баланзар. Цига лелха ши бургаш мара соелех йоааш Краснодара команда котъьлар. Цу тайпаре шоллагIа моттиг а яьнна бIаьстан каникулий деношка Краснодаре хургйолча дешархой Еррнгсоюзни яхьашка дакъа лаьцца бокъо яьккхар Грозненски спортсменкаша.

Во ловзанзар кIаьнкаш е. Яхьа кхоалагIа моттиг ваьрга кхайчар.

ФУТБОЛ

Республике дIайолаенна футболах ловзачар. Iон замалехьара традиционни яхьаш. Цига дакъа лоац «Динамо», «Локомотив», «Спартак» обществай, Гудермеса, МалгIабика, кхыча футболисташа. ХIаньле массеха ловзар чакхдаьнаьд. Сеньердаме гьовсамаш дар «Динамо» «Локомотивен» ДСО спортсменашта юкъе лаьттараш. Дика лайзар цига локомотивцаш. Счет 2:0 йолаш котбаьлар уж. «Спартака» командина ловзаш счет 2:1 йолаш котбаьлар ЦхьоалагIа мая кIерагIча колхоза футболисташ.

Гудермесе моттигерча командана вIашагIкхийтар Грозненски мехкдаьтта института студенташ. Цига тIеххьарбараш счет 1:2 йолаш яйшр.

Яхьаш дIахо хьош я.

О. НИКОЛАЕВ.

БАЬЧЧА БИОГРАФИ IОМАЕШ БА

Шенхаита тархам тIабаххийта леладу В. И. Ленин ваьча дийнахь дена 100 шу дизара кийча дах гIулакх производственно-товарии контора партийни бюрос. Цу дакъе шорра пайда эц укхаза массово-политически а пропагандистски а балха еррига формех, методех. Ленинани пропаганде, ... агитаторашка беча балха юкъе лоархIамера моттиг дIалоац В. И. Ленина ваха, цун балхах йолча докнаш, беседаш.

Цуз совгIа вIашагIъекхай укхаза Ильича биографи Iомаеш йола ленински школаш. Уж ерригаш а 45 а, хIаране чу деншаш 15—20 саг болхлой, инженерно технически болхлой а болаш. ХIара школана тIачIоагIваь пропагандист ва, хIаьта бероша пропагандистош коммунисташ а ба. Школашкара болх дIахьу лаьрххIа оттадьча программах. Керттерча дакъе программа юкъедихьаш В. И. Ленина ваха, цун балхах дола дешар. Бакъда, цул совгIа пропагандисташа хаст-хаста мехка чуйча а арахьарча а лоархIамегIа долча гIулакхех бола информацеш ю.

ТIеххьарча хана чIоагIа уйла тIаьхийта Iомаш школашка СССР-а а РСФСР-а а Лакхехьарча Советий декабре хиннача сессей материалаш, хуцен халкъашта юкъерча хьалаца дувзадения дела дешаш.

Дика вIашгIехьъакха а ладувгIорашка хьинаре дакъа лоацаш а, чакхъюл занятеш Вячеслав Константинович Малушев пропагандист волча шоллагIча цехерча, ремонтни участкерча ленински школе. Цу школа программии материалаш Iомаль ца Iеш, Вьетнамерча хьалех, СССР-а Конституцех, экономически стимулирование фондаши царех пайда эцарах дола, ... долча законаца дувзадения дола дешаш а Iомадаь. ХIаьта миттa укхаза хIинн Iомаеш а СССР-а Лакхехьарча Совета сессе материалаш.

Миттa дика болх беш я. Кострова, Федоренко, кхыбараша вулладу ленински школаш а.

Партийни бюрос хаддаза тIахьежам лоаттабу пропагандисташта, царна хан-хаьнахьа семинараш инструктажа, совещанеш а еш.

Дерриге а 800 совгIа саг ва цу ленински школашка В. И. Ленина биографи Iомаеш.

Миттa Ленина идеинта пропаганда яра болх дIахе тоабаро торо хилийтар производственно-товарни контора коллектива соалха шера план 24-ча декабре кхоачашъе а чIоагIа къахьегаш а политически а хьинар айдеш йолаш. тIайца декхараш ... кхоачаиде кийча йолаш мерда шу дIадаладе а.

В. САНАЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозне кхьа ха деттаргья, юкъе лаьгIо йоачек а йолаш, цхьанайолча моттигашка доаж доалларгда. кIезигдукха ша бьлларгба, лаьгIо мух хьекхаргба. Температура бийсанна республике гIолла 1—6, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хургья, дийнахь республике гIолла 3 градус шелалгара 2 градус йовхалга кхоачаш. Грозне 0 градус гаргга хургья. 15-ча январе юкъ-юкъе лоа делла ... мух лаьгIо, ... хьекхаргба. Фегара температура бийсанна 7—12 градус шелал йолаш, дийнахь 4 градус шелалгара 1 градус йовхалга кхоачаш хургья.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО

14 январе

7.00 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.35 — Хоамаш. 8.55 — Ашараш. 8.45 — «Рубиннов тIехьа кхоьвсам лоаттабара» яха медицински темех йола беседа (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 16.2? — Ашараш. 16.30 — «Кхалнахьа совета йокхоаш» (гIалгIай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Нохч-ГIалгIай симфонически ашараш. 17.?? — «Вай индустриальни мохк» (эрсий меттала). 17.45 — «Сийлахь-воккха дош» (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ашараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала).

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 январе

17.55 — Передачай программа. 18.00 — «Беза а беза доша а боаш тхьи кийнохк». КхоалагIа йола передача. (нохчий меттала, эрсий меттала доакхх). 18.15 — Телевизионни кердахараш (нохчий меттала). 18.30 — Пропагандисташа Ленински школан. Царуна. 19.00 — Телевизионни кердахараш. 19.10 — Кинохроника (нохчий меттала доакхх). 19.20 — «...» яха фильм. 19.40 — Спорташ моттагIал доаиш. 20.20 — «Города ашараш» яха фильм-концерт. 20.45 — Дунен халкъашта юкъера обзорензи. 20.55 — Передачай программа. 21.00 — «Щит и меч» яха художественни фильм. «ТIехьара ловзуре» яха дакъалгIа йола фильм.

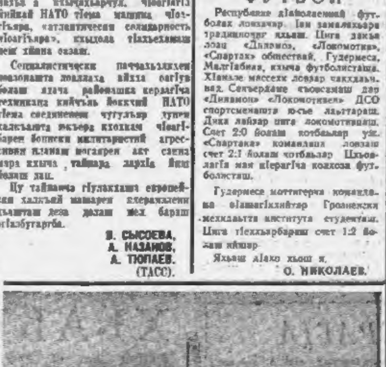

ЭФИОПИЯ. Аддис-Абебера городской муниципалитета керда здани.
В. Матесена сурт.
ТАСС фотохроника.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам.—3-39-11; бакхтанхама секретара—3-34-38; партийни вахара, культура, промышленностен отделий—3-42-30; кога боахамен письмойн отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцеи проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05012. Заказ № 2??.